

Youth Involvement in Policy-Making in North Macedonia

Contents

1. Introduction.....	2
<i>Overview of the importance of youth participation in policy-making.....</i>	2
<i>Challenges for Youth Involvement.....</i>	3
<i>How this Handbook will help young people and youth organizations navigate these processes.....</i>	4
2. Involvement at the Local Level.....	6
<i>How young people can get involved in local decision-making processes.....</i>	6
<i>How, Where, and with Whose Help Youth Initiatives Can Be Submitted: Steps for Involvement.....</i>	7
<i>Examples of Successful Youth-Led Initiatives at the Local Level.....</i>	9
3. Involvement at the National Level.....	10
<i>Youth Participation in Policy-Making: Legal Framework.....</i>	10
<i>Mechanisms for youth involvement and youth services.....</i>	12
National Youth Assembly	12
National Advisory Body for Youth Policies	12
<i>Opportunities for Youth in North Macedonia to Influence National Policy Decisions.....</i>	13
4. EU-Level Involvement.....	17
<i>Introduction to EU policy-making institutions and processes.....</i>	17
5. Tools & Resources for Advocacy.....	20
6. Opportunities for Further Learning.....	23
7. Case Studies & Success Stories.....	26
8. Conclusion.....	28
<i>Contact information for further guidance.....</i>	30

DISCLAIMER

“Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or [European Education and Culture Executive Agency (EACEA)]. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Introduction

Overview of the importance of youth participation in policy-making.

The definition of youth participation, though varying depending on the context, generally refers to the active involvement of young people in processes, activities, and decision-making that affect their lives, local communities, and society as a whole. Young people engage in different ways and in various processes, from the most visible ones, such as political involvement, to youth activism within civil society organizations, schools, and directly within their communities or neighborhoods. Youth participation aims to empower young people, amplify their voices, and enable them to shape their present and future realities. The Law on Youth Participation and Youth Policies of North Macedonia defines "youth" as persons aged 15 to 29 years.

According to the United Nations, youth participation in decision-making at the local level refers to the active involvement of young people in shaping policies, programs, and initiatives that directly affect their communities and lives.

In line with the European Union Youth Strategy for the period 2019-2027, integrating young people into local government decision-making encourages inclusive governance and ensures that policies reflect diverse views and solutions, promoting social cohesion and sustainable development.

Additionally, according to the National Youth Strategy 2023-2027 of the Republic of North Macedonia, youth participation contributes to reducing poverty among young people, combating all forms of discrimination, and promoting social inclusion.

Research on youth trends by the Agency for Sport and Youth (2022), which leads youth policies in the country, indicates that young people are dissatisfied with the state of affairs in the country and do not trust the institutions, partly because they are not involved in decision-making. The Law on Youth Participation and Youth Policies from 2020 provides significant opportunities for youth participation and obligates municipalities to support it from their local budgets. However, even after four years, youth participation remains low.

More than two-thirds of young people believe they are not adequately involved in decision-making processes. Additionally, nearly eight out of ten young people think the authorities either partially or do not care at all about them and their needs, while only one-third believe the authorities are aware of their needs and problems. Perhaps the most telling data is that as many as two-thirds of young people have never been consulted by authorities, either at the local or central level.

The question arises: do the authorities and civil society organizations do enough to motivate young people to get involved in decision-making processes, or do young people, due to general mistrust in the system, not want to engage in policy-making at all?

Democracy is most strongly felt at the local level, a thesis confirmed in Western European developed societies, where the involvement of citizens in local decision-making processes fosters a sense of ownership and responsibility. As a result, activism, volunteerism, and direct involvement of young people in policy-making are daily practices and part of good governance.

In contrast, youth participation in North Macedonia, even in areas naturally appealing to young people, remains at a low level. Specifically, only one in five young people participate in the creation of cultural content or policies in the field of culture. The data is telling: when "given the appropriate opportunities," young people show significant interest (77.6%) in participating in cultural-artistic activities as organizers or participants, compared to 33.7% of young people who get involved in these processes without proper motivation.

The lack of appropriate opportunities actually reflects the absence of socio-cultural infrastructure in their places of residence, the non-existence of cultural centers, cultural-artistic clubs, and an attractive cultural offering. Almost 40% of the youth in the country believe that their municipality or local community either offers no opportunities to participate in creating cultural content or that the opportunities are unsatisfactory.

In smaller and rural municipalities, local policymakers face limited resources, both financial and human, which has impacted the implementation of the obligations outlined in the Law on Youth Participation and Youth Policies. According to this law, local governments are required to initiate the process of creating youth centers and to annually allocate 0.1% of the municipal budget for youth, with the participation of young people in the creation of these policies.

Challenges for Youth Involvement

The participation of young people in the development and adoption of local policies faces significant challenges. Failure to overcome these challenges leads to youth passivity, which, in turn, results in ineffective policies being adopted without their participation or input.

- **Limited access and awareness** – Young people are either uninformed or only partially informed, and thus insufficiently aware of opportunities to engage in local governance processes.
- **Structural barriers** – Existing governance structures, institutional setups, bureaucracy, political power, and even age restrictions can severely limit youth participation. However, the Law on Youth Participation and Youth Policies provides a legal framework for young people to overcome these barriers through their mandatory representation in local policy-making processes.
- **Marginalization and discrimination** – Marginalized young people, or those who face various limitations (financial, social, cultural, geographical, etc.), may be discriminated against by the system and excluded from decision-making processes. This exclusion results in policies that fail to reflect the views of all young people in the municipality.

- **Lack of resources and support** – Young people often lack not only resources but also the skills and support necessary for effective policy engagement. This includes access to non-formal education, specialized training (especially in soft skills and leadership), mentoring, and financial resources for representation or lobbying. On the other hand, young people are drivers of innovation and heralds of new trends, which local authorities tend to adopt over time.
- **Tokenism** – The use of young people as mere decoration in certain youth participation initiatives is a notable issue. In some initiatives, which are often driven by interest groups rather than young people themselves, youth are used as a means to improve public perception. This tokenization undermines genuine participation. Free will and equality in processes and policy-making are essential for young people to truly contribute to positive changes. Without this, youth involvement can lead to disappointment and increased mistrust in decision-makers.
- **Digital Divide-** Digital platforms offer new opportunities for youth involvement, but the digital divide—differences in skills and access to new technologies—can exclude young people from participating in processes that still occur in traditional, administratively burdensome ways. Additionally, internet access issues can further marginalize groups of young people who, for various reasons, lack the resources or access to participate in online processes.

Beyond these challenges, even when young people are involved in processes and policy-making, they often face limited influence on decision-making. Decision-makers frequently underestimate young people due to their age, perceived lack of knowledge, and inexperience in socio-political processes.

Addressing these challenges requires the joint efforts of local authorities, civil society organizations, and educational institutions to create inclusive, accessible, and enabling environments for youth participation in the creation of local policies. These efforts must take place concurrently and in a language that is both understandable and appealing to young people. Building awareness, dismantling structural barriers, continuously providing resources and support, and encouraging genuine youth involvement and representation in decision-making processes are essential steps. These steps demand commitment, perseverance, and a long-term vision.

How this Handbook will help young people and youth organizations navigate these processes

The aim of this manual is to empower young people in North Macedonia by providing them with the knowledge, tools, and resources to actively participate in policy-making processes at the local, national, and EU levels. It seeks to equip young people with the understanding of how they can influence policies that impact their lives and the communities they belong to. This manual is designed to be a practical guide for young people and youth organizations in North Macedonia, offering them step-by-step instructions on how to get involved in

policy-making processes at various levels. The guide will be particularly useful for those unfamiliar with the mechanisms of participation, as well as for youth organizations looking to amplify their voices in the public sphere.

✓ **Understanding Policy-Making Structures**

The manual provides a comprehensive overview of the policy-making processes, both locally and nationally, and introduces young people to key institutions, such as youth councils, advisory bodies, and local government structures. By understanding these mechanisms, youth can better navigate the landscape and identify where their input is most needed. For instance, the guide highlights how young people can engage in the decision-making processes within local governments, such as through the Youth Councils in North Macedonia, and how they can contribute to policy creation in their own communities.

✓ **Breaking Down Legal Frameworks and Opportunities**

The manual outlines the legal frameworks that support youth participation, such as the Law on Youth Participation and Youth Policies and the National Youth Strategy. By explaining these laws and regulations in clear and accessible language, the manual will help youth understand their rights and responsibilities within the legal context. This section ensures that young people are aware of the formal mechanisms available for them to influence policy, and how they can use these structures effectively to advocate for change.

✓ **Navigating National and Local Opportunities**

The guide provides detailed instructions on how to get involved in both national and local policy-making, using practical examples such as how to participate in public consultations, submit petitions, and attend relevant meetings. It highlights specific platforms like the National Youth Council and Local Youth Councils, where youth can represent their interests and engage in discussions about the policies that affect them. By providing clear steps for involvement, the manual reduces the complexity of the process and makes it easier for young people to take action.

✓ **Youth-Led Initiatives and Empowerment**

The manual encourages youth-led initiatives, showcasing successful examples from North Macedonia, such as projects run by youth centers or local youth councils. These examples not only serve as inspiration but also offer practical insights into how youth can organize and advocate for change. This section empowers young people to take ownership of their ideas and initiatives, showing that they are not just passive recipients of policies, but active agents of change in their communities.

✓ **Building Advocacy Skills**

The guide offers step-by-step advice on how to create campaigns, petitions, and advocacy strategies. It introduces youth to online platforms, tools, and networks that can support their engagement and help them reach wider audiences. By providing clear guidance on how to organize and mobilize others, the manual equips young people with the skills needed to advocate for issues that matter to them and their peers.

✓ **Facilitating International Collaboration**

By including sections on EU-level involvement, the manual also opens doors for young people in North Macedonia to participate in broader European youth initiatives, such as the European Youth Forum and EU consultations. It introduces them to funding opportunities

like Erasmus+ and the European Solidarity Corps, helping them see the bigger picture and how their engagement can extend beyond national borders, fostering a sense of European solidarity and collaboration.

✓ **Practical Case Studies and Success Stories**

The guide includes practical case studies and success stories from youth involvement in policy-making processes at different levels, both locally and internationally. These case studies will inspire and motivate young people to get involved, showing them that their voices can lead to meaningful change. It also provides valuable lessons on how to overcome challenges and best practices that youth can apply in their own contexts.

✓ **Continuous Support and Contact Information**

To ensure that young people and youth organizations in North Macedonia can continue their journey of policy engagement, the manual provides contact information for key institutions and organizations, both governmental and non-governmental. This offers youth a direct channel for seeking advice, support, and guidance as they navigate the policy-making processes.

1. Involvement at the Local Level

How young people can get involved in local decision-making processes

Respecting the principles of inclusiveness, diversity, accessibility, transparency, and accountability ensures a shift from "making policies for youth" to "creating policies together with youth."

When discussing youth involvement, the common perception is that young people should primarily engage in shaping policies that are appealing to them, such as those related to culture and sports. However, opportunities for a better life for young people are created across all sectors of society, and there are no areas exclusive to youth. On the contrary, sectors like public transport, communal services, social protection, healthcare, security, the local economy, urban planning, gender equality, anti-discrimination, and social inclusion have the potential to define the quality of life for young people both now and in the long term, well into adulthood. Therefore, youth involvement in policy-making should not be limited to topics that are currently of interest to them, but should extend to all issues that are relevant to improving the lives of all citizens.

The key principles that support the real and effective involvement of young people in joint policy-making with local government include:

- **Inclusivity** – Involving diverse youth opinions and perspectives from various youth identities, including national, religious, gender, cultural, and social backgrounds. Local policies should reflect the views of society as a whole.
- **Empowerment** – Providing resources, support, and opportunities for young people to take on leadership roles in local communities. For young people to actively engage in

local governance processes and contribute meaningfully, they need knowledge, financial resources, and administrative support. This includes offering training, skills development, and networking opportunities, which local authorities should provide with strong involvement from civil society.

- **Transparency and Accountability** – Ensuring access to information, decision-making procedures, and opportunities for feedback. Today, more than ever, this principle is essential for youth involvement, as communication via social media is rapid and information is easily verified. Local governments must enable transparency and accountability through the communication channels used by young people, using language that is both clear and engaging for them.
- **Sustainability** – Creating policies that foster lasting change, rather than short-term projects that engage young people temporarily. This means involving youth in institutionalizing mechanisms for their participation in local governance processes and in monitoring policy implementation.
- **Partnerships** – Encouraging cooperation and partnerships between youth organizations, local government, and civil society. Such partnerships facilitate resource mobilization, knowledge exchange, and lead to joint actions in addressing local challenges.

How, Where, and with Whose Help Youth Initiatives Can Be Submitted: Steps for Involvement

In the Municipality of Bitola, an institutional infrastructure has been established to support and promote youth involvement. Youth initiatives are welcomed and enabled in various formats. Modern technologies, especially electronic communication, offer quick and easy access to local organizations and the municipal administration when submitting youth initiatives. Although there are objective barriers to youth involvement in local governance, various local actors—such as civil society organizations and informal youth groups—act as facilitators in these processes.

Youth initiatives can be submitted to the Local Youth Council, the Youth Officer, or directly to the municipality, the Mayor, or the Municipal Council of Bitola.

Youth Officer

The Municipality of Bitola has appointed a Youth Officer responsible for implementing youth programs and projects and serving as an information point for all issues concerning young people under the jurisdiction of the local government.

The Youth Officer also manages the **Youth Office**, located within the municipal building, where all young people are welcome to obtain relevant information and receive consultations on how to get involved in local governance and submit youth initiatives. This office serves as a bridge between youth and the municipal administration and as the executive office for youth policies and programs adopted by the Municipal Council. The office's coordinating

role is realized through cooperation with civil society organizations, educational institutions, the University, youth and sports clubs, and informal youth groups from the municipality. Additionally, the Youth Officer, through this office, acts as a liaison between national and international organizations that support youth participation through various funds and projects.

Local Strategy for Youth

A **Local Strategy for Youth** is a strategic document that, in line with the National Youth Strategy, sets medium-term goals and priorities for developing youth policies and promoting youth interests at the local level. It also establishes organizational, financial, and administrative measures for achieving these goals.

The local strategy includes an **Action Plan** for implementation, outlining specific activities, timelines, responsible entities, budget projections, and evaluation criteria for assessing the strategy's success. The Municipal Council adopts the local strategy for youth, along with its action plan, for a five-year period. This strategy is developed by the municipalities, including those in Skopje, in collaboration with the Local Youth Council. The action plans for the local youth strategy are also prepared jointly by the municipalities and the Local Youth Council and are adopted by the Municipal Council for a period of one to three years, accompanied by a budget for their implementation.

The main strategic document that outlines the vision for improving youth conditions in the Municipality of Bitola is the **Local Strategy for Youth**, which covers the period from 2023 to 2027. The primary goal of the Youth Strategy—"Active involvement of young people in all spheres of life at the local level, promoting and strengthening their capacities and motivation through concrete measures for youth activism and increased participation in decision-making processes"—can only be achieved through synergy between the system and the youth.

The strategy defines specific goals across 8 key areas: youth participation, youth work, education, culture, entrepreneurship, support in employment, and security. Each of these thematic units has its own set of objectives and outcomes to be achieved over the next five years, with specific activities outlined in the **Action Plan**. The Youth Strategy was developed through an extensive consultative process, involving youth and various stakeholders from different sectors of the local community.

In addition, youth services like the **Youth Center** offer support in addressing the administrative challenges of creating and submitting youth initiatives to local authorities. Civil organizations represent young people and serve as promoters of youth initiatives and collaborative policy-making processes.

Youth Center

Youth centers are spaces where programs are developed and implemented to enhance the well-being of young people, support their personal, social, and professional growth, and

provide essential information on matters of interest to them. **Youth workers** are responsible for engaging with young people at the youth center.

Examples of Successful Youth-Led Initiatives at the Local Level

Bitola Youth Center (MCB)

The **Bitola Youth Center (MCB)**, opened in March 2023, is described as a "place of opportunities and potential" that provides every aspect of development young people need to succeed. "We believe in the limitless potential of young people and in the transformative power of the community. Located in the heart of Bitola, our youth center is more than just a space; it is a dedicated center for nurturing, strengthening, and inspiring the next generation," states the Youth Center's website, www.mcb.mk.

MCB serves as both a catalyst for youth initiatives and an implementer of activities stemming from the annual youth programs and the Local Strategy for Youth of Bitola. The civic organizations leading it have been working for years to improve youth conditions in the municipality, and they have the mandate to represent the interests of young people to local authorities.

The primary goal of the Youth Center is to facilitate and intensify youth participation in the creation and adoption of local youth policies and decisions. This goal is achieved through various activities, including:

- **Non-formal education** to empower young people (trainings, seminars),
- **Events** to popularize youth issues,
- **Creative workshops** for personal development,
- **Networking and exchange programs** with youth from across the country and abroad.

In 2023, the Youth Center organized 207 events, reaching over 2,000 young people. It also involved 16 civil society organizations in its operations. Above all, the Youth Center is a place where young people feel safe and free to express their opinions and explore their perceptions of the society they live in.

Local Youth Council (LMS)

The **Local Youth Council (LMS)** of Bitola is composed of 9 members who represent young people before the Municipal Council on youth-related policies and advise decision-makers on youth issues. These members were elected by the **Local Youth Assembly**, which includes youth organizations, political youth groups, school and student organizations, and other youth associations in the Municipality of Bitola.

Representatives of the Local Youth Council have the right to:

- Propose items related to youth for the agenda of the Bitola Municipal Council,
- Initiate and provide feedback on issues concerning youth,
- Participate in the creation and implementation of the local youth strategy and other policies,
- Communicate youth-related issues to the municipality, and
- Perform other advisory and advocacy tasks in accordance with the **Law on Youth Participation and Youth Policies**.

Despite its advisory role, the LMS has faced challenges in reaching young people. Due to administrative barriers and the division of educational institution management—especially secondary schools and the university—this body has limited access to young people. Communication with high school students through workshops and educational events, as well as promoting youth activism, is hindered by the requirement for permits from the national level (Ministry of Education).

The **Bitola Local Youth Council** was elected in 2021 with a 2-year mandate and the option for re-election. Any young person in the Municipality of Bitola has the right to address LMS members with their initiatives or requests for consultation and participation in its work.

The Municipality of Bitola allocates an annual budget for youth projects, including cultural and sports activities, which are of high interest to young people. However, young people often face a lack of resources for implementing youth initiatives. Financial support is also available from various domestic and international organizations, such as the EU, UNDP, USAID, and the **Sports and Youth Agency**.

3. Involvement at the National Level

Youth Participation in Policy-Making: Legal Framework

Youth participation in decision-making processes is crucial for creating inclusive and forward-thinking policies. In North Macedonia, young people represent a significant demographic group, and their involvement in national policy decisions is essential for fostering a sustainable and democratic society. Although some progress has been made in promoting youth engagement in areas like education, environmental protection, and economic development, there remain challenges in ensuring meaningful participation.

The legal framework in North Macedonia provides a foundation for youth involvement in policy-making:

- **The Law on Youth Participation and Youth Policies** (enacted in 2020) institutionalizes youth involvement. It establishes the **National Youth Council** and mandates the creation of **Local Youth Councils**, which represent young people's interests at the municipal level. These councils serve as formal mechanisms for youth to participate in consultations and contribute to policy development.

- **The National Strategy for Youth** (2016-2025) outlines the country's vision for youth development and engagement across sectors. It emphasizes the importance of involving young people in decision-making processes at both local and national levels. The strategy establishes medium-term goals and priorities for youth policy development and provides organizational, financial, and administrative measures for their realization.

National Strategy and Action Plan

The **National Strategy for Youth** is implemented through an **Action Plan** that includes specific activities, timelines, responsible stakeholders, budget projections, and evaluation criteria. This action plan is prepared by the **Agency for Youth and Sports**, following consultations with the **National Advisory Body for Youth**, and is submitted to the Government of the Republic of North Macedonia for approval. The strategy and action plans are valid for periods ranging from one to five years.

The strategy is funded by the **Budget of the Republic of North Macedonia**, and the government is required to prepare an annual report on its implementation. This report, which includes progress on the action plan, is reviewed by the **Assembly of the Republic of North Macedonia** by June 30 of the current year, covering the previous year's activities.

Opportunities for Youth Involvement

National policy-making processes in North Macedonia provide several opportunities for youth involvement, including:

- **Participation in consultations** organized by the National Youth Council and Local Youth Councils,
- **Engagement with the National Advisory Body for Youth**, which advises on youth-related policies,
- Involvement in the development of the **National Strategy for Youth** through public consultations facilitated by the Agency for Youth and Sports.

These frameworks aim to ensure that young people are included in shaping policies that affect their lives and contribute to the development of their communities. However, ongoing efforts are required to address challenges such as limited resources, lack of awareness, and structural barriers that hinder meaningful youth participation at the national level.

The **National Strategy for Youth** is implemented using financial resources from the **Budget of the Republic of North Macedonia**. Each year, the **Government of the Republic of North Macedonia** is required to prepare an annual report on the implementation of both the National Strategy for Youth and the accompanying action plan. This report is reviewed by the **Assembly of the Republic of North Macedonia** no later than **June 30** of the current year, covering the progress and activities of the previous year.

Mechanisms for youth involvement and youth services

Although the Law on Youth Participation and Youth Policies provides opportunities and guidelines for broad and systematic involvement of young people, young people still face a series of challenges for active involvement in social processes. The percentage of young people who use these mechanisms from the existing Law is extremely low, that is, even two-thirds of young people have never been consulted by the authorities during the creation of policies, neither at the local nor at the central level. These findings, 4 years after the adoption of the Law, open questions about its effectiveness and the need for additional regulation of this area with particular emphasis on the different needs and challenges of young people depending on the place of residence on the one hand and the capacities of the municipalities on the other hand.

In Article 3 of the Law, paragraph 3, "*youth participation*" is defined as a process that enables young people to participate and jointly make decisions about policies and programs that directly or indirectly shape the lives of young people. From there, the mechanisms available to them for direct involvement in policy and decision-making include the **National Advisory Body for Youth Policies** and **Local Youth Councils**. In addition, the Law provides for youth services whose purpose is to serve as a link between specific youth needs and decision-makers, but also to implement adopted youth policies and programs at the local level.

National Youth Assembly

The **National Youth Assembly** is a body of forms of youth organization that elects youth representatives in the advisory body, creates priorities and policies for the representation of youth representatives, and coordinates and monitors their work.

National Advisory Body for Youth Policies

The **National Advisory Body for Youth Policies** is a body for cooperation between youth representatives and representatives of state administration bodies that has an advisory and supervisory role in the implementation of youth policies and youth activities. The advisory body is established by decision of the Government of the Republic of North Macedonia. An advisory body is composed of representatives appointed by the state administration bodies, but not more than eight members and nine youth representatives elected by the National Youth Assembly, one of whom is the president. The members appointed by the state administration bodies have a mandate of two years with the right to another election. The youth representatives elected by the representative body have a mandate of two years with the

right to another election. An advisory body has rules of procedure. Administrative, financial, and logistical support for the work of the advisory body is provided by the Government of the Republic of North Macedonia.

The National Youth Policy Advisory Body:

- Gives opinions and recommendations for the implementation of regulations and youth policies,
- Gives an opinion on the National Strategy for Youth and on the action plan for the implementation of the National Strategy for Youth,
- Gives an opinion on the budget funds intended for youth as well as proposals, opinions and recommendations on the financing of activities related to youth,
- Initiates consideration of youth issues to the Government and Parliament of the Republic of North Macedonia,
- Proposes the establishment of mechanisms for evaluating youth participation and realization of youth interests in social life,
- Publishes reports (thematic and periodic) on the rights, opportunities, and needs of young people in the Republic of North Macedonia,
- Follows the recommendations of the European Union for youth and advocates for the improvement of youth policies,
- Organizes events and consultations for its work with youth organizations and young people and performs other work related to young people and their interests.

These mechanisms and bodies are essential tools for young people to actively participate in the shaping of policies that directly affect them, with the ultimate goal of fostering a more inclusive and youth-friendly governance system. However, despite the presence of such legal frameworks, the actual engagement and involvement of youth in these processes remain limited, requiring further attention and efforts to enhance their effectiveness and reach.

Opportunities for Youth in North Macedonia to Influence National Policy Decisions

Youth Activism and Campaigns

Campaigns are one of the most powerful tools for young people to influence policy decisions in North Macedonia. Over the years, several youth-led campaigns have succeeded in drawing attention to critical issues and pressuring policymakers to act. These campaigns are often organized by non-governmental organizations (NGOs), youth networks, and informal groups, which mobilize young people around causes such as climate change, education reform, and human rights.

a. Environmental Campaigns

Environmental activism among young people has grown significantly, with youth-led organizations like “Go Green Macedonia” playing a pivotal role. This organization has been

involved in campaigns advocating for sustainable development policies and raising awareness about the importance of environmental protection. Youth have participated in protests, social media campaigns, and collaborations with international environmental movements such as “Fridays for Future”, calling on the government to adopt more robust environmental regulations and green energy policies.

One prominent example is the campaign against air pollution in Skopje, which has long been a major environmental concern. Through petitions, public demonstrations, and advocacy efforts, young activists have demanded more stringent measures to tackle air pollution, which has led to some policy shifts, including greater investment in green infrastructure and public transport improvements.

b. Educational Reform Campaigns

Another area where youth activism has had a significant impact is education. Young people, particularly university students, have organized several campaigns demanding improvements in educational quality and access. The “Student Plenum”, a grassroots movement, emerged in response to government-proposed reforms that were perceived as restrictive and detrimental to academic freedom. Through protests and public campaigns, the movement succeeded in halting some of these reforms, demonstrating the power of collective action in influencing national policy.

Public Hearings and Consultations

Public hearings and policy consultations provide a more formal avenue for youth to engage with policymakers. In North Macedonia, these processes are often initiated by government bodies or international organizations working in partnership with local institutions. Although young people may participate in these consultations, the level of their involvement depends on several factors, including the issue at hand and the inclusivity of the process.

a. National Youth Councils

The National Youth Council of North Macedonia serves as the primary body representing young people at the national level. It organizes consultations and provides recommendations on various policies that affect youth. The Council plays a crucial role in ensuring that youth perspectives are incorporated into policy discussions, particularly on issues such as employment, education, and civic participation.

Young people can participate in these consultations by becoming members of the National Youth Council or through affiliated youth organizations. These consultations typically involve workshops, focus group discussions, and meetings with policymakers, offering a platform for young people to express their concerns and propose solutions.

b. Local Youth Councils

At the municipal level, the Local Youth Councils provide a more accessible way for young people to participate in local policy-making. These councils are responsible for representing youth interests and collaborating with local authorities on youth-related issues. While their effectiveness varies by municipality, some Local Youth Councils have been instrumental in advocating for better youth services, such as improved recreational facilities and youth employment programs.

For instance, the Skopje Youth Council has been involved in consultations with the municipal government on urban development projects, advocating for more youth-friendly spaces and the inclusion of youth in city planning processes.

c. Government-Led Consultations

In addition to youth councils, the government occasionally organizes consultations with civil society, including youth organizations, on specific policy issues. These consultations are often part of broader efforts to align national policies with international standards, particularly in the context of North Macedonia's aspirations for European Union membership.

For example, the EU Integration Process has opened up opportunities for young people to participate in consultations related to youth employment, education, and digital transformation. The National Youth Strategy itself was developed through a consultative process that included input from young people and youth organizations across the country.

Youth and Political Participation

Beyond campaigns and consultations, young people in North Macedonia can also influence policy decisions through political participation. While youth voter turnout has traditionally been low, recent efforts by political parties and civil society organizations have aimed to increase youth engagement in the political process.

a. Youth Wings of Political Parties

Many of North Macedonia's political parties have established "youth wings", which provide a direct avenue for young people to influence party policies and, by extension, national policy decisions. These youth wings play a role in mobilizing young voters during elections and advocating for youth-related issues within their respective parties.

In recent years, some youth wings have been actively involved in shaping party platforms on issues such as education reform, employment, and digitalization. However, their influence on broader party decision-making remains limited, as senior party leaders typically hold more sway over key policy decisions.

b. Youth in Local and National Elections

Youth participation in elections is another critical pathway for influencing policy decisions. While the number of young candidates running for office remains relatively low, there have

been instances where young leaders have successfully been elected to local and national positions. These young politicians often bring fresh perspectives to the table, advocating for policies that address the specific needs of young people.

In addition to running for office, young people can influence elections by participating in voter education campaigns, volunteering for political campaigns, or joining civil society initiatives that monitor electoral processes. These activities provide opportunities to ensure that youth issues are prioritized by candidates and political parties.

Collaborations with International Organizations

International organizations, such as the United Nations (UN), the European Union (EU), and various non-governmental organizations (NGOs), have played a significant role in promoting youth participation in policy-making in North Macedonia. Through programs such as the EU's Erasmus+, Youth in Action, and the United Nations Development Programme (UNDP), young people are given platforms to engage in policy discussions, receive training on advocacy and leadership, and participate in international exchanges.

a. EU Integration and Youth Involvement

As North Macedonia continues its path toward EU membership, young people have opportunities to participate in the EU integration process, particularly through policy consultations and dialogue platforms organized by EU institutions. These consultations focus on issues such as education, employment, and environmental sustainability, all of which are key priorities for the EU.

One such initiative is the EU Youth Dialogue, which involves youth from EU member states and candidate countries in discussions on issues relevant to their future. Through these dialogues, young people from North Macedonia can directly contribute to shaping EU policies that will affect their country's accession process.

b. Collaboration with NGOs and INGOs

Numerous local and international NGOs are working to promote youth participation in policy-making in North Macedonia. Organizations like Innova Lab, the Youth Education Forum (YEF), and Youth Alliance Krusevo have been instrumental in providing training, mentorship, and advocacy opportunities for young people. These organizations often collaborate with international partners, such as the National Democratic Institute (NDI), the British Council, and the Open Society Foundation, to implement projects aimed at enhancing youth engagement in public life.

Through these collaborations, young people can participate in policy dialogues, attend leadership training programs, and gain skills in advocacy and campaigning.

Challenges to Youth Participation

Despite the various opportunities for youth participation in policy-making, young people in North Macedonia face several challenges that limit their ability to influence national decisions effectively.

a. Limited Access to Decision-Makers

One of the primary barriers to youth participation is the lack of direct access to decision-makers. While formal structures such as the National and Local Youth Councils exist, many young people feel that their voices are not heard or taken seriously by politicians and government officials. This disconnect often leads to frustration and disengagement from the political process.

b. Lack of Awareness and Information

Many young people are not fully aware of the opportunities available to them for participating in policy-making. This is partly due to a lack of information dissemination from both government institutions and civil society organizations. Without adequate information, young people are less likely to engage in public consultations or participate in campaigns that could influence policy decisions.

c. Socio-Economic Barriers

Socio-economic factors also play a role in limiting youth participation. Young people from disadvantaged backgrounds, such as those living in rural areas or from marginalized communities, often lack the resources or support networks needed to engage in civic activities. Initiatives to promote youth participation must be more inclusive and accessible to all segments of the youth population, including those with fewer opportunities.

4. EU-Level Involvement in decision – making process

Introduction to EU policy-making institutions and processes.

There are 3 main institutions involved in decision-making in the EU: the European Parliament, representing EU citizens; the Council of the European Union, which represents the governments of the EU; The European Commission, representing the overall interests of the EU. EU policies are usually decided through the ordinary legislative procedure (formerly known as the "co-decision" procedure). This is a process in which the three main institutions agree on legislation.

Preparation of EU law - Before the Commission proposes new initiatives, it assesses the potential economic, social and environmental impact they may have. The Commission does this by preparing a report called an "impact assessment" which sets out the advantages and the shortcomings of political options. The impact assessment includes input from non-governmental organizations, national authorities and industry, as well as expert groups providing advice on technical issues. Individuals, businesses and organizations can provide

feedback through public consultations (questionnaires) on the "Have your say" portal at The commission. National parliaments can formally express their reservations if they think it would be better to deal with an issue at national rather than EU level.

Review and adoption - Once the Commission presents its proposal, both the Parliament and the Council review it and may propose amendments. Normally, the Parliament, Council and Commission then meet to see if they can agree on a complete set of amendments. If the Commission does not agree with any amendments, the Council can reject the objection only with a unanimous decision. If the Commission considers that the proposal is excessively modified by the amendments, it has the right to withdraw the proposal. If the three institutions do not agree on a joint final text, it is carried out second reading. During the second reading, the Assembly and the Council can propose additional amendments. The Parliament can also block the proposal if it cannot agree with the Council. If the Parliament and the Council agree on the amendments, the proposal can be adopted. If they cannot agree, a conciliation commission is formed to try to find a solution. Both the Parliament and the Council can block the proposal during the final stage of the second reading. The proposal is adopted into law when the Parliament and the Council agree on a joint text, and it is published in the Official Journal of the EU.

The EU Youth Strategy 2019-2027 is based on the Council Resolution of 26 November 2018. The text suggests paying particular attention to the following points: Encouraging the participation of young people in civic and democratic life; Connecting young people across the European Union and beyond to encourage voluntary engagement, learning mobility, solidarity and intercultural understanding; Support for youth empowerment through quality, innovation and recognition of youth work.

EU funding for youth programs

Erasmus+ is an EU program to support education, training, youth and sports. For the period 2021-2027, 10.3% of the Erasmus+ budget – more than 2.5 billion euros – is intended for activities in the field of youth.

DiscoverEU has become an integral part of the Erasmus+ youth group in 2021. This initiative gives 18-year-olds the opportunity to travel around Europe for up to a month. This allows them to discover the diversity and cultural heritage of Europe and connect with people from all over the world. Europe.

European Solidarity Corps - Launched in October 2018, the European Solidarity Corps is an initiative that aims to give young people aged 18-35 the opportunity to participate in solidarity activities abroad or in their own country through volunteering, internships or work in a range of areas such as health care and environmental protection. The European Solidarity Corps, known until 2016 as the European Voluntary Service, is an international volunteering program of the European Commission for young people to go individually or in teams to another country, usually from one European country to another, to work for non-profit causes.

Other EU initiatives

Enhanced Youth Guarantee - Created in 2013, the Youth Guarantee is a scheme which ensures that young people receive a quality offer of employment, further education, an apprenticeship or traineeship within four months of becoming unemployed or leaving formal education. Given its success, the scheme was enhanced in 2020 based on the Council's Recommendation entitled "Bridge to Jobs – Strengthening the Youth Guarantee".

Child Protection Policies - The Treaty of Lisbon introduced a goal for the EU to promote children's rights, while the Charter of Fundamental Rights guarantees the protection of children's rights by EU institutions as well as member states. On 15 February 2011, The Commission adopted a communication entitled "The EU Agenda for the Rights of the Child". Its aim is to confirm the strong commitment of all EU institutions and all Member States to promote, protect and fulfill the rights of the child in all relevant EU policies, as well as the willingness to translate this commitment into concrete results. In 2016, the Parliament and the Council adopted a Directive on procedural safeguards for children who are suspected or accused persons in criminal proceedings. That directive should ensure that children who are suspected or accused persons in the criminal procedure to be able to understand and follow those procedures and use their right to a fair trial. It should also prevent children from committing the crime again and encourage their social integration.

The rights of the child and the prevention of violence against children, youth, women and other groups at risk are also protected and promoted within the framework of the Rights and Values program (2021-2027).

On 24 March 2021, the Commission adopted a communication entitled "EU Strategy on the Rights of the Child". The overarching ambition of this strategy is to build the best possible life for children in the EU and around the world.

Young people and the media - Online technologies offer a great opportunity for children and young people to benefit from digital learning and participate in public debate. However, children can be particularly vulnerable to modern technology. The Audiovisual Media Services Directive ensures that minors are protected from content which can damage them, whether offered by traditional broadcasters or through on-demand services.

The European Youth Portal is a website that helps young people across Europe navigate the many opportunities the EU offers in different areas of interest, such as volunteering, work, learning, culture and creativity and many others.

European Youth Week - Every two years, the Commission, together with the Parliament, organizes the European Youth Week, the aim of which is to celebrate youth activities in all the countries participating in the Erasmus program and to present the various mobility opportunities available to them. are offered to young people. in the EU.

European Year of Youth 2022 - On 22 December 2021, the Parliament and the Council adopted Decision (EU) 2021/2316 on the European Year of Youth (2022). The overall aim

was to strengthen the efforts of the EU, Member States and regional and local authorities, together with civil society actors, to empower, honor, support and engage with young people, including those with fewer opportunities. The year took place in context of the consequences of the COVID-19 pandemic, in order to have a long-term positive impact on young people. The EU is committed to ensuring a long-term legacy of the contributions and objectives of the European Year of Youth 2022. To meet this goal, the Commission announced the "youth check" in January 2024. This initiative will ensure that the impact of policies on young people is systematically taken into account.

The "**European Youth Capital**" is an initiative created in 2009 by the European Youth Forum. Every year, a European city is chosen as the European Youth Capital and given the opportunity to highlight the innovative initiatives they launch for young people.

The **Youth4Regions** competition is intended for young journalists interested in EU regional policy. Winners of the competition can receive training on European issues and mentorship from senior journalists, as well as have the opportunity to participate in press trips to member states organized by the Commission.

Youth Action Plan - On 4 October 2022, the Commission and the High Representative announced the Youth Action Plan (2022-2027), which aims to engage young people around the world in the EU's external action. On 28 November 2022, the Council adopted its conclusions to support the involvement of young people worldwide in policy-making by strengthening their participation and engagement in international forums and allocating the necessary resources, with a focus on activist protection, empowerment, health and mobility.

European Youth Forum – its work is focused on what matters most to young people. From leaving education and finding quality work, to protecting the sustainability of our planet and listening to the voice of young people in European democracies.

5. Tools & Resources for Advocacy

Several terms are used for advocacy that differ from country to country, even when two countries use the same language. In Mexico, the expression *defensa publica* can be heard, while in neighboring Guatemala the term *incidencia* is used. In some languages there is ambiguity between the words *abogacía* (Spanish) and *advocacia* (Portuguese). Romanian-speaking countries emphasize that the term, which is written in English as *advocacy*, is too closely related to lawyers and legal defense. All these words share a common root - VOC or Vox, which means voice. In this context, ad-VOC-ACY means to give voice to a group or population that is traditionally voiceless. From this it follows that "representation" means speaking on behalf of another, in order to overcome the common and general problems of a community or a target group. In an individual sense, advocacy means speaking up to ensure that our voice is heard and to share our experiences with others in order to create certain solutions.

Other people living in our country should be involved in solving the problems, with whom we will contribute to positive changes. Advocacy also means taking leadership and influencing others. Advocacy is especially important for young people because they are the voice that is most often not heard. This does not mean taking the position of power from the adults because some of the young people do not even have the right to vote in the elections. Or in the simplest terms advocacy is what we do to try to get what we want to possess. Advocacy is the process of finding strategies and goals with appropriately designed activities that target key stakeholders and decision makers. Advocacy is always aimed at influencing specific policies, laws, regulations, programs and decisions made or established by specific authorities or the private sector. Damping always involves time-limited campaigns or ongoing actions undertaken for a specific need involving activities at the national, regional or local level. One of the common definitions and understandings of advocacy is: "A set of determined actions that are directed in support of a particular cause or need, actions that influence some who want to build support for a particular cause/need, which in turn generates influence on others of which they are required to support or provide influence to change legislation relating to the problem". In Macedonia, there are several advocacy campaigns that have different goals and tasks. Here are a few of the most common goals:

- Sensitization of the public or decision makers about specific problems or needs
- Pressure or influence on decision makers for certain solutions
- Change in legislation or work procedures that negatively affect the members of the organization or the end users
- Providing solutions for a specific problem that applies to a target group
- Emphasizing a problem that has a negative impact on a certain group or citizens in general
- Ensuring a certain right

Many informally and formally organized groups of young people work to improve the quality of life in the community, as representatives of public interests and to create lasting social change, regardless of whether the goal is to improve the living conditions of low-income people, prevent of pollution, creating equal opportunities for women, building a better school system or improving the lives of young people.

Research shows that three things are needed to change policy, attitudes, and programs: identifying problems, finding solutions, and advocating. Although defining problems and finding possible solutions have long been used to promote change, the need for systemic action through public advocacy has been overlooked.

In the previous step in planning a public advocacy campaign, we stated that the communication channels (form or medium) we use to convey the message are very important in conveying our message, and we must choose those that are most effective in reaching the audience. These can be:

- Speeches and presentations
- Letters • Face-to-face meetings
- Posters, flyers
- TV, radio or billboard advertising
- Signing petitions
- Public protests
- Debates
- Public announcements
- Media conferences
- Political forums etc.

LETTER WRITING

If we judge that the decision makers are not sufficiently informed about the topic we are raising, then we will probably decide to send them an individual letter through an official way. It gives us the opportunity to clearly and argumentatively present the problem, the consequences and what we propose to do about that issue. A well-thought-out and meticulously written letter can get their attention if they recognize that we have put a lot of effort into gathering the information and contacting them. If we have a broad base of support, and the policy maker is not convinced that the issue we are promoting is important to a large number of citizens, then a more appropriate tactic is to have multiple people send letters to the same address at the same time.

SPEECHES AND PRESENTATIONS

The work of preparing a speech or presentation can be divided into 10 steps:

1. Defining the purpose of the speech or presentation.
2. Determining the target audience. Here the analysis of the target audience and the power map can help us a lot.
3. Knowledge of the topic we are talking about.
4. Determination of audience interest. (what we want them to find out, learn and remember). The purpose of the speech should contain about 25 words.

5. What are the three things we want listeners to remember. We need to support each work with an example, story or anecdote that will create an image and remain in the listeners' memory.
6. Framing the content of the presentation using quotes, statistics, examples and other interesting information.
7. Preparing an introductory word that will attract the attention of the audience.
8. Preparing a closing speech that will remain in the memory of the listeners. It could be one in which we collectively call for action, envision the future, make a declaration, revisit our opening remarks, and summarize our core purpose.
9. We need to provide information about the agenda of the event. Will there be other speakers, who are we in order, will we be the first or last speaker, will there be a panel of speakers?
10. When planning the speech, we should determine the time for questions and answers. How much of our allotted time do we want to leave for questions and answers? During the speech, we should focus mostly on three messages that we want to convey to the audience. The average speech should not last more than 20 minutes. Sentences should be as short and simple as possible. Generally speaking, our speech should not be longer than seven, maximum ten printed pages. The so-called "rule of thumb" says: twelve lines of the text should be spoken in one minute.

MEDIA AND PUBLIC ADVOCACY

Print media such as newspapers and magazines, as well as electronic media such as television, radio and the Internet, can exert a great influence in the community. This influence may be difficult to accurately measure, but it is certain that the media present many issues and introduce fresh information that influence the building of public attitudes. The power of the media is enormous, as it is an extremely effective way of communicating messages to the general public. If used wisely, the media can put our topic on the agenda and exert direct influence or pressure on decision makers. Our strategy should be aimed at using the media to reach out to a wider audience to promote demands for positive change. In order to do this segment of public advocacy successfully, we must know the basic rules of blunting with the help of the media.

6. Opportunities for Further Learning

In terms of learning opportunities, a significant factor affecting young people in North Macedonia is the availability of opportunities for continuous learning and development. Many young people seek opportunities to acquire new skills and competencies throughout their careers, and employers who provide such opportunities are often more successful in attracting and retaining young talent.

There are many ways for young people in North Macedonia to acquire opportunities for further learning. Basically, two ways of cooperation can be distinguished: networking and working in a coalition.

NETWORKING allows us to develop a network of contacts and allies who can informally help us in our work. Good contacts can raise the credibility of the idea for which we stand. These contacts can be made with other organizations working on the same problem, journalists, academic citizens, key figures in the field we operate in, people involved in the creation of policies and attitudes, etc. The network consists of individuals or groups united in a superficially structured group. The network characterizes the exchange of information and/or services. The network of contacts also provides us with a constant flow of information on new developments which greatly saves us valuable time and funds in the research phase. Allies can have more knowledge than we do and warn us of upcoming favorable circumstances for exerting influence. Of course, by following the work of other organizations, we will avoid unnecessary duplication of tasks. We will establish many contacts naturally in the course of daily activities. However, it is also necessary to create strategies with which we will gain sympathy among individuals or groups that we believe can be of vital importance. When developing contacts we need to keep two key things in mind:

- People must have a reason for exchanging information with us. We need to convince them of the importance of what we are doing and to unconditionally support it.
- Let's not forget to give back to our allies in the same way we expect them to help us. Then we can expect them to return the favor.

EXCHANGE OF KNOWLEDGE AND SKILLS – Different groups have different talents, knowledge and skills. Many more things can be done together. Coalitions can dramatically increase the results of our advocacy work. They allow us to create common means of action and use different advocacy tactics. Coalitions also demonstrate to our target groups that a broader segment of the community is interested in the topic, thus lending weight to the subject of our advocacy.

HOW TO ACHIEVE SUCCESSFUL COALITIONS?

- The coalition will work more successfully if we avoid excessive formalization of the structure.
- If we respect the rules and procedures that exist inside the coalition.
- Make decisions as a group and delegate responsibilities evenly. To constantly exchange information.

Negative sides of coalitions

- Coalitions can be time-consuming.

- They need to be managed and meet the requirements for their maintenance, such as keeping minutes, organizing meetings and maintaining contacts with all members.
- The most capable and loudest groups can dominate the coalition. A compromise needs to be reached and different points of view reconciled.
- We must not lose sight of the goals of the coalition, because there is a danger that over time the coalition will become a goal in itself.
- Coalition members should be allowed to work on tasks that lead to the achievement of the coalition's goals. How to choose the right topic for association?
- We need to choose an important problem that will motivate people and move them into joint action. Everyone has enough work anyway and they don't want to waste their time unnecessarily.
- To determine the time limit for action and to achieve visible results in the shortest possible period.
- The long-term goals of the coalition should be represented symbolically.
- To build connections for future joint relations and actions. • To encourage coalition participants to master new skills.
- To reach a wider audience and send visible messages. Dynamics of relations within the coalition Coalitions are complex. Common goals, the desire for joint action, but also disagreements in taking certain steps, are usually simultaneously present in every coalition and make it permanently dynamic.

Characteristics of a successful coalition

Successful coalitions do not lose their focus and every conflict that occurs within the coalition produces results. Successful coalitions work on one or more issues, use dynamics and are free from attempts to dominate. Successful coalitions must be rational and set realistic goals that are achievable. They also lay the groundwork for future campaigns and involve the general public. Norms in the coalition - basic rules for creating unity

UNDERSTANDING

1. Each member of the coalition should know how the other members come to decisions and understand the consequences of that process when working in the coalition
2. To clarify the connection and diversity that exists among the members of the NORMI coalition
 1. Let's accept the different divisions of things (tasks).

2. Gather enough information before acting. In most cases there are multiple sides to the story.
3. To agree among ourselves on the language we should use in disagreements. We can get along without distorting the motives and values of other members.
4. To break down what we have done as individual organizations and what we have done as members of the coalition.
5. Not to inform the media to publicize the disagreements within the coalition. Disagreements must be resolved within the coalition itself.
6. To share the success with everyone. When people and organizations work hard, they should be rewarded.

PROCEDURES

1. At the very beginning of the work of the coalition, let's clarify how decisions will be made. Let's be consistent with that process. Decision-making procedures should be clear, known to all, accepted by all members and applied.
2. How will the meetings of the governing board/assembly of the coalition be organized and conducted? Issues relating to these procedures can cause conflict, even when there is good will on the part of all. They are most easily overcome by setting clear ground rules that coalition members will agree to.
3. To prepare in advance the procedures for resolving situations in which major disagreements arise or persist.
4. Under what conditions can some closed discussions be reopened?

7. Case Studies & Success Stories

The decision-making process of youth policies includes other institutions / ministries in N.Macedonia such as: Ministry of Education and Science, Ministry of Labor and Social Policy, Employment Service Agency, Education Development Bureau, National Agency for European Educational Programmes and Mobility, Local Self-Governments etc. Based on the adopted Law on Youth Participation and Youth Policies, the Law envisages the establishment of a National Advisory body for youth policies, which is defined to have an advisory and supervisory role regarding youth policies and activities for youth. The structure of this body will be composed of 9 representatives of the youth sector, and no more than 8 representatives of state institutions, based on articles in the Law.

According to a decision of the Government, in July 2021, at this session, the Government reviewed and adopted the information on the establishment of a National Advisory Body for

Youth Policies and tasked the Agency for Youth and Sports, the Ministry of Labor and Social Policy, the Ministry of Justice, the Ministry of Local Self-Government, the Ministry of Culture, the Ministry of Education and Science, Ministry of Health and Ministry of Finance, to appoint a representative to the National Advisory Body for Youth Policies, by June 30, 2021.

At the local level, the Local Self-Government is responsible for decision making. The decision making is based on the existence of Local Youth Strategies (where adopted). Most of the Local Self-Governments integrated Local Youth Councils as an advisory body within the municipalities.

According to the Law on Youth Participation and Youth Policies, all municipalities in North Macedonia are obligated to establish Local Youth Councils, as well as adopt a Local Youth Strategy, within a year of its adoption, however there have been delays in the implementation. So far, we have established Local Youth Councils in only 19 municipalities, which is 23% from the total number of municipalities within the country. According to the Law on Youth Participation and Youth Policies, Article 16 states that Local Youth Councils should be established in 81 municipality, which is the total number of municipalities within the territory of North Macedonia.

Following the adoption of the Law, the Agency for Youth and Sports together with the OSCE Mission to Skopje in June 2021 published a Manual for Local Youth Councils, a document aimed to support the creation of Local Youth Councils, as well as inform the Municipalities and the members of the Councils what their roles are.

Structured Dialogue is one of the most comprehensive and useful European practices for dialogue between young people and decision-makers on issues of their concern as well as for increasing the cooperation between young people and decision makers. Unfortunately, in the Republic of North Macedonia there is still no national working group for Structured Dialogue and there is no publicly available information whether and to what extent young people in North Macedonia use this mechanism.

Following the example of the European Parliament and other Western European parliaments, the Parliament of the Republic of North Macedonia has established a Club on Youth Affairs and Policies. The Club is an informal body in the Assembly of the Republic of North Macedonia, composed of members of all parliamentary parties whose goal is to realize the interest of the youth in the Republic of North Macedonia, in cooperation with youth organizations, informal youth groups and youth wings of political parties.

Main Themes

The priorities set in the National Youth Strategy 2023-2027 comply with the priorities defined with the EU Youth Strategy – Investing and Empowering.

The strategy reflects the views and priorities of the youth for the present and the future of the country and is based on the strategic determination of the Government to work with and for young people, striving to provide conditions in which young people reach their full potential. The Strategy is a strategic document that results from commitments defined by the Law on Youth Participation and Youth Policies and represents a key mechanism for promotion of youth policies and recognition of the needs of the youth in the country.

The following priorities are included in the National Youth Strategy:

- Youth participation
- Youth information
- Youth work
- Education
- Culture
- Health
- Entrepreneurship and pre-employment support
- Security (violence)

All intended goals and measures aim to provide adequate support for all vulnerable groups of young people and better recognition of their specific needs. Within thematic areas, everything translated and a large number of horizontal topics and challenges such as: gender equality, improving the environment, dealing with crises and shocks (such as COVID-19), and digitalization. To define the goals and measures, policies and principles were taken into account which are framed in the European Youth Strategy 2019-2029 as well as the Sustainable Development Goals of United Nations.

The National Agency for Youth

The Agency of Youth and Sport was established in 2000. The AYS is the main public authority at national level in charge of youth. It is a governmental body with its own budget and responsibilities. Although it is not a ministry, it is an independent structure that is not under any other particular governmental ministry and responds directly to the Prime Minister. The AYS has three departments: The Department for Sport, the Department for Normative, Legal and Economic Issues, and the Department for Youth.

The Department of Sport oversees the organization of sports, ensures legal compliance, supports sports associations, and develops competition systems. It facilitates special programs for talented students, monitors sports activities, and contributes to the national sports development program. Additionally, it recognizes top amateur athletes, ensures health standards in sports, plans and monitors financing, engages in international cooperation, and conducts administrative and technical work within the Sports Council. Moreover, it supports sports-related publishing activities and conducts analyses for sports development.

The Department of Youth performs activities related to the spheres of interest and needs of the young population in the country and the recognition of the role of youth in the

development of the Republic of Macedonia, as a positive driving force and promoter of new values of society and the state, adhering to the National Strategy for youth which defines the following priorities for action of state institutions and youth associations of citizens: social development and social integration of young people through quality formal and non-formal education; economic development of young people through youth entrepreneurship; improving the quality of life of young people and active participation of young people in public life and decision-making processes at national and local level.

8. Conclusion

The participation of young people in policy-making processes in North Macedonia is enshrined in the country's legal framework through the Law on Youth Participation and Youth Policies, as well as the National Strategy for Youth. While these structures offer formal pathways for engagement, the practical challenges of limited awareness, resources, and structural barriers still need to be addressed. Ongoing efforts by government, civil society, and youth organizations are crucial to ensure that young people have the tools and opportunities they need to meaningfully contribute to national policy-making and the overall development of society.

Some commentators have argued that young people are disengaging from "traditional" forms of participation and finding "alternative" or "innovative" forms to replace them. This is due to growing political concern and evidence that suggests young people have been moving away from established forms of democratic participation, such as increased abstention from voting and declining membership in political parties.

Young people's active citizenship, inclusion, and contribution to the growth of democracy are all strengthened when they participate in decision-making processes, whether they be political, civic, civil society, or otherwise. Therefore, it is crucial to encourage this involvement and to support the (positive) attitude of young people in order to improve their involvement in the creation of inclusive and peaceful communities and to influence decisions in democratic processes, whether at the national, regional, or local levels. Innovative approaches to youth involvement look into how young people choose to get involved, if these approaches allow them to be represented in decision-making, and which activities support and strengthen democracy.

The opportunities for youth in North Macedonia to influence national policy decisions are diverse and growing, but significant challenges remain. Through campaigns, public hearings, policy consultations, and political participation, young people have the potential to shape policies that affect their future. However, for this potential to be fully realized, there is a need for greater access to decision-makers, more inclusive participation mechanisms, and targeted efforts to overcome socio-economic barriers. Strengthening these avenues will ensure that the

Funded by
the European Union

voices of young people are heard and that they play a central role in shaping the future of North Macedonia.

Contact information for further guidance.

- The Law on Youth Participation and Youth Policies
<https://ams.gov.mk/legislation/zakon-za-mladinsko-uchestvo-i-mladinski-politiki-2019>
- Agency for Youth and Sports (<https://ams.gov.mk/>)
- National Youth Council of Macedonia (htt
- Union of Youth Workers (<https://smr.org.m>)
- Bitola Youth Center (<https://mcb.mk/>)
- How to greater involvement in decision-making in local self-government. UNDP, 2024 Project: Strengthening the role of young people in the Municipality of Bitola

Authors:

Prof. Dr. Sc. Elizabeta Tosheva INNOVA LAB Bitola

Prof. Dr. Sc. Lela Ivanovska INNOVA LAB Bitola

Funded by
the European Union

Вклучување на младите во креирањето политики во Северна Македонија

СОДРЖИНА

1. Вовед.....	2
Преглед на важноста на учеството на младите во креирањето политики.....	2
Како овој прирачник ќе им помогне на младите луѓе и на младинските организации да се движат низ овие процеси.....	5
2. Вклучување на локално ниво.....	7
Како младите луѓе можат да се вклучат во процесите на донесување локални одлуки.....	7
Како, каде и со чија помош можат да се поднесат младински иницијативи - Чекори за вклучување.....	8
Примери на успешни иницијативи предводени од младите на локално ниво.....	10
3. Вклучување на национално ниво.....	12
Учество на младите во креирањето политики: правна рамка - преглед на националните процеси на креирање политики и како младите луѓе можат да се вклучат.....	12
Механизми за младинско вклучување и сервиси за млади.....	13
Можности за младите во Северна Македонија да влијаат врз одлуките на националната политика.....	15
4. Вклучување на младите во донесување на одлуки во Европската Унија.....	20
Финансирање од ЕУ за програми за млади.....	21
5. Алатки и ресурси за застапување.....	23
6. Можности за понатамошно учење.....	26
7. Студии на случај и успешни приказни.....	29
8. ЗАКЛУЧОК.....	32
Контакт информации за понатамошни насоки.....	34

1. Вовед

Преглед на важноста на учеството на младите во креирањето политики

Дефиницијата за младинско учество, иако различна во зависност од контекстот, генерално се однесува на активното вклучување на младите во процесите, активностите и донесувањето одлуки кои влијаат врз нивните животи, локалните заедници и општеството во целост. Младите се вклучуваат на различни начини и во различни процеси, почнувајќи од највидливите како што се политичките процеси до младински активизам во рамките на граѓанските организации, училиштата и непосредно, во заедницата/населбата во која што живеат. Учеството на младите има за цел да ги зајакне младите луѓе, да го засили нивниот глас и да им овозможи да ја обликуваат нивната сегашна и идна реалност. Законот за младинско учество и младински политики на Северна Македонија ја дефинира категоријата „млади“ како лица на возраст од 15 до 29 години".

Според Обединетите нации, учеството на младите во одлучувањето на локално ниво се однесува на активно вклучување на младите во обликувањето на политиките, програмите и иницијативите кои директно влијаат на нивните заедници и животи.

Во согласност со Стратегијата за млади на Европската унија за периодот од 2019-2027 година, интегрирањето на младите во одлучувањето за локалната самоуправа поттикнува инклузивно владеење и гарантира дека политиките ги одразуваат гледиштата и решенијата донесени врз основа на различни перспективи, промовирајќи социјална кохезија и одржлив развој.

Дополнително, според Националната стратегија за млади 2023-2027 на Р.С. Македонија, младинското учество придонесува кон намалување на сиромаштијата кај младите, сите форми на дискриминација и промовирање на социјалната вклученост на младите.

Според истражувањето на младинските трендови на Агенцијата за спорт и млади (2022), како главен носител на младинските политики во земјава, младите се незадоволни од случувањата во државата и не им веруваат на институциите на системот, меѓу другото, и заради тоа што не се вклучени во донесувањето одлуки. Законот за младинско учество и младински политики од 2020 година дава сериозни можности за младинско учество и обврски на општините тоа да го поддржат од своите локални буџети. Сепак, младинското учество и после 4 години е на ниско ниво.

Повеќе од две третини од младите, сметаат дека не се соодветно вклучени во процесите на донесување на одлуки. Во исто време, речиси осум од десет млади, сметаат дека властите делумно или воопшто не се грижат за нив и нивните потреби, а само една третина сметаат

дека властите се запознаени со нивните потреби и проблеми. Можеби најиндикативен податок е дека дури две третини од младите никогаш не биле консултирани од властите, ниту на локално ниту на централно ниво.

Се поставува прашањето, дали властите и граѓанските организации прават доволно за да ги мотивираат младите да се вклучат во процесите на одлучување или пак младите, заради општата недоверба во системот, воопшто не сакаат да се вклучат во креирањето на политики?

Демократијата најсилно се чувствува на локално ниво теза која е потврдена во западноевропските развиени општества каде што вклученоста на граѓаните во процесите на локално одлучување резултира со чувство на сопственост и одговорност. Оттаму, активизмот, волонтерството и директното вклучување на младите во креирањето политики се секојдневна пракса и дел од доброто владеење.

Од друга страна, во Северна Македонија, младинското учество дури и во области кои се природно атрактивни за младите е на ниско ниво. Конкретно, само еден од пет млади луѓе учествува во креирање на културни содржини, или политики во област на културата. Индикативен е податокот дека „ако имаат соодветни можности“ младите покажуваат значителен интерес (77.6%) за учество во културно-уметничка активност како организатори или учесници наспроти 33.7% од младите кои се вклучуваат во овие процеси ако не се соодветно мотивирани.

Недостигот од соодветни можности всушност претставува отсуство на социо-културна инфраструктура во местото на живеење, непостоење на центри за култура, културно-уметнички клубови и атрактивна културна понуда. Речиси 40% од младите во земјава сметаат дека во нивната општина/локална заедница не постојат можности за учество во креирање културни содржини или пак истите се незадоволителни.

Во помалите и рурални општини, носителите на локални политики се соочуваат со ограничени ресурси, како финансиски и човечки, што донекаде се одрази и врз имплементацијата на обврските од Законот за млади и младински политики, според кој, локалната власт треба да го отпочне процесот на создавање Центри за млади и годишно да одделува 0,1% од општинскиот буџет за млади кој ќе биде креиран со учество на младите.

• Предизвици за младинско вклучување

Учеството на младите во развојот и донесувањето на локални политики се соочува со значајни предизвици. Ненадминувањето на овие предизвици води до пасивност на младите која пак води до неефективни политики донесени без партиципативност и младинска вклученост.

Ограничен пристап и информираност - младите луѓе не се или пак се нецелосно информирани, а со тоа и недоволно свесни за можностите за вклучување во процесите на локално владеење.

Структурни бариери - постојните структури на управување, институционалната поставеност, бирократијата, политичката моќ па дури и ограничувањата заради возраста можат сериозно да го ограничат младинското учество. Законот за младинско учество и младински политики дава правна можност младите да ги надминат овие бариери преку нивна задолжителна застапеност во процесите на носење локални политики.

Маргинализација и дискриминација - маргинализираните млади и генерално младите кои се соочуваат со ограничувања во својот живот од секаков вид (финансиски, социолошки, културолошки, географски и др.) може да бидат дискриминирани од системот и исклучени од процесите на донесување одлуки. Оваа дискриминација резултира со носење политики кои не ги одразуваат гледиштата на сите млади во општината.

Недостаток на ресурси и поддршка - на младите луѓе често им недостасуваат ресурси, но најчесто вештини и поддршка кои се неопходни за ефективно вклучување во развојот на политиките, како што се пристап до неформално образование, специјализирани обуки особено за меки вештини и лидерство, менторство и финансиски ресурси за застапување односно лобирање. Од друга страна младите ја имаат моќта на „новото“ и се предвесници на трендовите чии процеси локалните власти ги прифаќаат во даден период.

Токенизам - забележително е користењето на младите како декор при некои иницијативи за младинско учество. Во одредени иницијативи кои најчесто не се преземени од младите туку од различни групи на интерес, младите се користат како средство за подобра перцепција односно се врши токенизација на младинското учество. Слободната волја и рамноправноста во процесите и креирањето политики се клучни за младите да можат вистински да придонесат кон позитивни промени и од друга страна да не се доведат до разочарување и зголемена недоверба кон носителите на одлуки.

Дигитален јаз - дигиталните платформи нудат нови можности за младинско вклучување но дигиталниот јаз, односно разликите во вештините и пристапот до новите технологии може да ги исклучи младите од вклучување во процесите кои се уште се одвиваат на традиционални начини и се административно оптеретени. Од друга страна пак пристапот до интернет може да ги исклучи маргинализираните групи млади кои од различни причини немаат ресурси и пристап до процесите кои се одвиваат онлајн.

Згора на сите овие предизвици, младите и кога се вклучени во процесите и креирањето политики, сепак може да се соочат со ограничено влијание врз носењето одлуки. Забележлив е потценувачки однос од носителите на одлуки кон младите кој пред се, се

должи на нивната возраст и наводното незнаење и неискуство во општествено-политичките процеси.

Решавањето на овие предизвици бара заеднички напори на локалните власти, граѓанските организации и образовните институции за создавање инклузивни, достапни и овозможувачки средини за учество на младите во креирањето на локални политики. Овие напори е потребно да се одвиваат паралелно и на јазик разбирлив и атрактивен за младите. Градењето на свеста, рушење на структурните бариери, континуирано обезбедување ресурси и поддршка, поттикнување на вистинско вклучување и застапеност на младите во процесите на донесување одлуки се сериозни чекори кои бараат посветеност, истрајност и долгорочна ориентираност.

Како овој прирачник ќе им помогне на младите луѓе и на младинските организации да се движат низ овие процеси.

Целта на овој прирачник е да ги зајакне младите во Северна Македонија обезбедувајќи им знаење, алатки и ресурси за активно учество во процесите на креирање политики на локално, национално и ниво на ЕУ. Тој се стреми да ги опреми младите луѓе со разбирање за тоа како можат да влијаат на политиките што влијаат на нивните животи и на заедниците на кои припаѓаат. Овој прирачник е дизајниран да биде практичен водич за младите луѓе и младинските организации во Северна Македонија, нудејќи им чекор-по-чекор инструкции за тоа како да се вклучат во процесите на креирање политики на различни нивоа. Водичот ќе биде особено корисен за оние кои не се запознаени со механизмите на учество, како и за младинските организации кои сакаат да го засилат својот глас во јавната сфера.

✓ Разбирање на структурите за креирање политики

Прирачникот дава сеопфатен преглед на процесите на креирање политики, како на локално така и на национално ниво, и ги запознава младите со клучните институции, како што се младинските совети, советодавните тела и структурите на локалната власт. Со разбирање на овие механизми, младите можат подобро да се движат низ пејзажот и да идентификуваат каде е најпотребен нивниот придонес. На пример, водичот нагласува како младите луѓе можат да се вклучат во процесите на донесување одлуки во рамките на локалните самоуправи, како што е преку Младинските совети во Северна Македонија, и како можат да придонесат за креирање политики во нивните заедници.

✓ Уривање на правните рамки и можности

Прирачникот ги прикажува законските рамки кои го поддржуваат младинското учество, како што се Законот за младинско учество и младински политики и Националната стратегија за млади. Со објаснување на овие закони и прописи на јасен и достапен јазик,

прирачникот ќе им помогне на младите да ги разберат нивните права и одговорности во правниот контекст. Овој дел осигурува дека младите се свесни за формалните механизми што им се достапни за да влијаат врз политиката и како можат ефективно да ги користат овие структури за да се залагаат за промени.

✓ **Навигација по национални и локални можности**

Водичот дава детални инструкции за тоа како младите да се вклучат и во националното и во локалното креирање политики, користејќи практични примери како што се како да учествува во јавни консултации, поднесување петиции. Истакнува специфични платформи како Националниот младински совет и Локалните младински совети, каде младите можат да ги претставуваат своите интереси и да се вклучат во дискусии за политиките што ги засегаат. Со обезбедување на јасни чекори за вклучување, прирачникот ја намалува сложеноста на процесот и им олеснува на младите да преземат акција.

✓ **Иницијативи и зајакнување предводени од младите**

Прирачникот ги охрабрува иницијативите предводени од младите, прикажувајќи успешни примери од Северна Македонија, како што се проекти водени од младински центри или локални младински совети. Овие примери не само што служат како инспирација, туку нудат и практични сознанија за тоа како младите можат да се организираат и да се залагаат за промени. Овој дел им дава овластување на младите луѓе да преземат сопственост над нивните идеи и иницијативи, покажувајќи дека тие не се само пасивни приматели на политиките, туку активни чинители на промени во нивните заедници.

✓ **Градење на вештини за застапување**

Водичот нуди чекор-по-чекор совети за креирање кампањи, петиции и стратегии за застапување. Ги запознава младите со онлајн платформи, алатки и мрежи кои можат да го поддржат нивниот ангажман и да им помогнат да допрат до пошироката публика. Со обезбедување јасни насоки за тоа како да се организираат и мобилизираат другите, прирачникот ги опремува младите со вештините потребни за застапување за прашања кои се важни за нив и за нивните врстници.

✓ **Меѓународна соработка**

Со вклучување на делови за вклученост на ниво на ЕУ, прирачникот исто така ги отвора вратите за младите во Северна Македонија да учествуваат во пошироки европски младински иницијативи, како што се Европскиот младински форум и консултациите со ЕУ. Тоа ги запознава со можностите за финансирање како Еразмус+ и Европскиот корпус за солидарност, помагајќи им да ја видат пошироката слика и како нивниот ангажман може да

се прошири надвор од националните граници, поттикнувајќи чувство на европска солидарност и соработка.

✓ Практични студии на случај и успешни приказни

Водичот вклучува практични студии на случај и успешни приказни од вклучувањето на младите во процесите на креирање политики на различни нивоа, и на локално и на меѓународно ниво. Овие студии на случај ќе ги инспирираат и мотивираат младите да се вклучат, покажувајќи им дека нивниот глас може да доведе до значајни промени. Исто така, дава вредни лекции за тоа како да се надминат предизвиците и најдобрите практики што младите можат да ги применат во свој контекст.

✓ Континуирана поддршка и информации за контакт

За да се осигури дека младите луѓе и младинските организации во Северна Македонија можат да го продолжат своето патување на ангажман во политиката, прирачникот обезбедува контакт информации за клучните институции и организации, владини и невладини. Ова им нуди на младите директен канал за барање совет, поддршка и насоки додека се движат низ процесите на креирање политики.

2. Вклучување на локално ниво

Како младите луѓе можат да се вклучат во процесите на донесување локални одлуки

Почитувањето на принципите на инклузивност и различност, достапност, транспарентност и одговорност ја гарантираат промената од „правење политики за млади“ во „креирање на политики заедно со младите“.

Кога се зборува за младинско вклучување најчесто разбирање е дека младите треба да се активни во креирање и донесување на политики кои се атрактивни за нив, како што се културата и спортот пред се. Но, можностите за подобар живот за младите се создаваат во сите сфери од општеството, и не постојат области кои се ексклузивни само за младите. Напротив, јавниот транспорт, комуналните дејности, социјалната заштита, здравството, безбедноста, локалната економија, урбанизацијата на просторот, родовата еднаквост, борбата против дискриминацијата, социјалната инклузија, се области кои имаат моќ да го дефинираат квалитетот на нивното живеење во моментот на и долгорочно, во периодот и на нивниот возрасен живот. Оттаму, вклучувањето во креирање политики не треба да го ограничуваме на теми кои се поинтересни во сегашниот момент за младите, туку на сите прашања кои се релеванти за унапредување на животот на сите граѓани.

Главните принципи врз кои се гради вистинско и ефикасно вклучување на младите во заедничкото креирање политики со локалната власт вклучуваат:

Инклузивност- вклучување на различни младински мислења и перспективи кои доаѓаат од различниот идентитет на младите, национален, верски, полов, културолошки и социолошки. Во носењето на локални политики потребно е да се отсликаат гледиштата на општеството во целост.

Зајакнување- обезбедување ресурси, поддршка и можности за младите да преземат лидерски улоги во локалните заедници. За да можат активно да се вклучат во процесите на локално владеење со цел да придонесат, наместо само да посведочат, на младите луѓе им се потребни знаења, финасиски ресурси и административна поддршка. Ова вклучува обезбедување обуки, развој на вештини и вмрежување на младите, можности кои локалните власти треба да ги обезбедат со силно учество на граѓанскиот сектор.

Транспарентност и отчетност - пристап до информации, процедури за донесување одлуки и можности за повратни информации. Денес, како никогаш досега, ова начело е пресудно за младинското вклучување бидејќи комуникацијата преку социјалните мрежи е брза а информациите лесно проверливи. Предизвикот за локалната власт е да овозможи транспарентност и отчетност преку медиумите за комуникација кои ги користат младите но и на јазик кој за нив разбирлив и атрактивен.

Одржливост- креирање на политики кои носат промени наместо проекти кои ги вклучуваат младите на кус рок. Ова подразбира младите да бидат вклучени во институционализирање на механизми за младинско вклучување во процесите на локално управување, НО и во мониторирањето на спроведувањето на политиките.

Партнерства - соработка и партнерства помеѓу младинските организации, локалната власт и граѓанското општество. Партнерствата ја олеснуваат мобилизацијата на ресурси и размената на знаење и водат кон заедничка акција за справување со локалните предизвици.

Како, каде и со чија помош можат да се поднесат младински иницијативи - Чекори за вклучување

Во Општина Битола е поставена институционалната инфраструктура за поддршка и промоција на младинското вклучување. Младинските иницијативи се добредојдени и овозможени во различни формати. Современите технологии, пред се електронската комуникација овозможува брз и лесен пристап до локалните организации и општинската администрација при поднесување на младински иницијативи. Иако постојат објективни бариери за младинското вклучување во локалното владеење, различни локални актери како граѓански организации и неформални групи на млади луѓе служат како олеснувачи во овие процеси.

Младинските иницијативи можат да се поднесат до Локалниот Младински Совет, до Службеникот за млади и директно до општината Градоначалникот или Советот на Општина Битола.

Службеник за млади

Општина Битола има назначено Службеник за млади кој е одговорен за спроведување на програмите и проектите од областа млади и кој е инфо точка за сите прашања кои ги засегаат младите а се во надлежност на локалната власт.

Истовремено, **Службеникот за млади** е и одговорно лице во Канцеларијата за млади која е отворена во рамките на општинската зграда и во која секој млад човек е добредојден со цел добивање релевантни информации но и консултации за начините за вклучување во работењето на локалната власт и поднесување на младински иницијативи. Оваа Канцеларија служи како линк на поврзување меѓу младите и општинската администрација но и како извршна канцеларија на младинските политики и програми кои се донесени од општинскиот Совет. Координативната улога на канцеларијата за млади, во реалноста се реализира преку соработка со граѓанските организации, образовните институции, Универзитетот, младинските и спортски клубови но и неформалните групи на млади луѓе од општината. Дополнително, Службеникот за млади преку оваа канцеларија е линкот помеѓу националните и интернационалните организации кои го помагаат младинското учество преку разни фондови и проекти.

Локална Стратегија за млади

Локална стратегија за млади е стратешки документ со кој во согласност со Националната стратегија за млади, се утврдуваат среднорочни цели и приоритети за развој на младинските политики и унапредување на интересите на младите на локално ниво и се утврдуваат организациски, финансиски и административни мерки за нивно остварување. Локалната стратегија содржи и Акциски план за реализација со дефинирани активности, динамика, носители на активности и проекции на буџетски средства, како и услови и индикатори за евалуација за спроведувањето на локалната стратегија за млади. Локалната стратегија за млади ја донесува Советот на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје за период од пет години. Локалната стратегија за млади се изработува од страна на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во соработка со локалниот совет на млади. Акциските планови за локалната стратегија за млади се изработуваат од страна на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во соработка со локалниот совет на млади, а ги донесува советот на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје во период од една до три години и за нив се поднесува и буџет за реализација.

Носечкиот стратешки документ кој ја поставува визијата за унапредување на младинските состојби во Општина Битола е **Локалната Стратегија за Млади** на која е важечка за периодот од 2023 до 2027 година. Основната цел која е поставена во Стратегијата за млади „Активно вклучување на младите во сите сфери на живеење на локално ниво, унапредување и зајакнување на нивните капацитети и нивно мотивирање преку конкретни мерки за младински активизам и зајакнато учество во процесите на донесување одлуки“ е возможно да се достигне само во синергија на системот и младите. Стратегијата ги дефинира и специфичните цели во секоја од 8-те области на младите: младинско учество, младинско информирање, младинска работа, образование, култура, здравје, претприемништво и поддршка при вработување и безбедност. За секоја од овие тематски целини се разработени поединечни цели и резултати кои треба да се постигнат во наредниот 5 годишен период а се претставени и конкретни активности во тековниот **Акциски План**. Стратегијата за млади е креирана во еден широко консултативен процес во кој учествуваа младите и сите засегнати страни од различни области на локалното општество.

Дополнително, сервисите за млади како што е пред сè **Младинскиот Центар** овозможува поддршка при административните предизвици за креирање и доставување на младински иницијативи до локалните власти. Граѓанските организации се застапници на младите и служат како промотори на младински иницијативи и процеси за заедничко креирање политики.

Младински Центар

Младинските центри се места каде се подготвуваат и спроведуваат програми кои ја подобруваат благосостојбата на младите, развојот на личниот, социјален и професионален живот на младите, информации од важен интерес за младите и други аспекти од животот на младите. За работа со млади во младинскиот центар одговорни се младински работници.

[Примери на успешни иницијативи предводени од младите на локално ниво.](#)

Битолски Младински Центар (МЦБ)

Битолскиот Младински Центар (МЦБ) е отворен во март 2023 година и претставува “место за можности и потенцијали”. Младински Центар Битола функционира преку соработка на три организации: Сфера Интернационал, ИМКА и Младински културен центар, сите од Битола. Секоја организација предложува различни програми и го обезбедува секој аспект од развојот што им е потребен на младите за да успеат. “Ние веруваме во безграничниот потенцијал на младите и во трансформативната моќ на заедницата. Сместен во срцето на Битола, нашиот младински центар е повеќе од само простор тој е енергичен центар

посветен на негување, зајакнување и инспирација на следната генерација" стои на веб страницата на Младинскиот центар www.mcb.mk

МЦБ е катализатор на младински иницијативи од една страна, но и спроведувач на активности кои произлегуваат од годишните програми за млади и Локалната Стратегија за Млади на Битола. Граѓанските организации кои го водат, работат посветено со години наназад на унапредување на младинските состојби во општината и имаат мандат да ги застапуваат интересите на младите пред локалните власти.

Примарна цел на Младинскиот Центар е олеснување и интензивирање на младинското учество во креирањето и донесувањето локални младински политики и одлуки. Оваа цел се постигнува преку најразлични активности, од неформално образование за зајакнување на младите (обуки, семинари, тренинзи), настани за популаризација на младински прашања, креативни работилници за личен развој на младите до програми за вмрежување и размена на искуства со млади од земјата и од странство. Во текот на 2023 година Младинскиот Центар организирал 207 настани и опфатил над 2000 млади преку своите активности а во работењето на истиот се вклучиле 16 граѓански организации.

Младинскиот Центар пред се е место во кое младите се чувствуваат безбедно и слободно за да можат да ги изразат своите мислења и да ги истражуваат своите перцепции за општеството во кое живеат.

Локален Младински Совет

Во Битола е формиран Локален Младински Совет (ЛМС) кој е составен од 9 члена, со мандат да ги застапува младите пред Општинскиот Совет од делокругот на младинските политики, но и да ги советува носителите на одлуки за младинските прашања.

Конкретно, овие 9 членови на ЛМС се избрани на Локално собрание за млади во кое членуваат младински организации, организации за млади, политички подмладоци, ученички и студентски организации и други облици на младинско здружување на територијата на Општина Битола.

Претставниците на Локалниот Младински Совет имаат право да:

- предлагаат точки на дневен ред на Советот на Општина Битола кои ги засегаат младите,
- иницираат прашања за млади од делокругот на работата на општината,
- иницираат, учествуваат и даваат повратни информации за процесот на креирање и носење на локална младинска стратегија и други политики,

- доставуваат информации до општината за прашања кои се однесуваат на младите и
- вршат други советодавни и застапувачки работи во согласност со Законот за младинско учество и младински политики.

Во досегашното работење на ЛМС се нотирани предизвици во можностите за пристап до младите. Конкретно, ЛМС иако е советодавно тело на Општината односно на Советот, сепак заради административни бариери и поделеноста на управувањето со образовните институции, пред се, средните училишта и Универзитетот, ова тело има ограничен пристап до младите. Комуникацијата со младите од средните училишта во најразлични формати, како работилници и едукативни настани но и промоција на младинскиот активизам е отежнета заради потребните дозволи од национално ниво (Министерство за образование) за влез и работа во средните школи.

Битолскиот Локален Младински Совет е избран во 2021 со мандат од 2 години и право на реизбор. Секој млад човек на територија на Општина Битола има право да се обрати до членовите на ЛМС со своја иницијатива или барање за консултација и учество во работењето на ова тело.

Општина Битола предвидува годишен буџет за проекти за млади и поддршка на културата и спортот, области кои се од висок интерес за младите. Младите често се соочуваат со недостиг на ресурси за реализација на младински иницијативи. Финансиска поддршка обезбедуваат и повеќе домашни и интернационални организации како што се ЕУ, УНДП, УСАИД, Агенција за спорт и Млади и други.

3. Вклучување на национално ниво

Учество на младите во креирањето политики: правна рамка - преглед на националните процеси на креирање политики и како младите луѓе можат да се вклучат.

Учеството на младите во процесите на донесување одлуки е од клучно значење за креирање инклузивни и напредни политики. Во Северна Македонија, младите претставуваат значајна демографска група, а нивното вклучување во одлуките на националната политика е од суштинско значење за поттикнување на одржливо и демократско општество. Во последниве години, земјата постигна одреден напредок во промовирањето на младинскиот ангажман, особено во областите како што се образованието, заштитата на животната средина и економскиот развој. Сепак, сè уште има предизвици и празнини во обезбедувањето значајно учество.

Правната рамка на Северна Македонија обезбедува основа за учество на младите во креирањето политики.

Законот за младинско учество и младински политики (донесен во 2020 година) дополнително го институционализира младинското вклучување. Тој го формира **Националниот младински совет** и наложува формирање **Локални младински совети**, кои имаат задача да ги застапуваат интересите на младите во нивните соодветни општини. Овие совети имаат за цел да послужат како формални механизми преку кои младите ќе можат да учествуваат во консултациите и да придонесат во развојот на политиките.

Национална стратегија за млади е стратешки документ со кој се утврдуваат среднорочни цели и приоритети за развој на младинските политики и унапредување на интересите на младите и се утврдуваат организациски, финансиски и административни мерки за нивно остварување. Националната стратегија за млади 2016-2025 служи како примарен документ за политика, кој ја прикажува визијата на земјата за младински развој и ангажман во различни сектори. Ја нагласува важноста од вклучување на младите во процесите на донесување одлуки, како на локално така и на национално ниво.

Националната стратегија содржи и Акциски план за реализација со дефинирани активности, динамика, носители на активности и проекции на буџетски средства, како и услови и индикатори за евалуација за спроведувањето на Националната стратегија за млади. Националната стратегија за млади ја донесува Владата на Република Северна Македонија за период од пет години. Националната стратегија за млади ја изработува Агенцијата за млади и спорт низ консултативен, инклузивен и транспарентен процес и по претходно прибавено мислење од советодавно тело за млади и ја доставува до Владата на Република Северна Македонија.

Акциските планови за Националната стратегија за млади се изработуваат од Агенцијата за млади и спорт по претходно прибавено мислење од Националното советодавно тело за млади и ги доставува до Владата на Република Северна Македонија за период од една до три години и за нив поднесува буџет за реализација. Акциските планови ги донесува Владата на Република Северна Македонија.

Националната стратегија за млади се спроведува со финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија. Владата на Република Северна Македонија подготвува годишен извештај за спроведување на Националната стратегија за млади и акцискиот план кој се разгледува на Собрание Република Северна Македонија најдоцна до 30 јуни во тековната година за претходната година.

Механизми за младинско вклучување и сервиси за млади

Иако **Законот за младинско учество и младински политики** дава можности и насоки за широко и систематско вклучување на младите, сепак младите се уште се соочуваат со низа предизвици за активно вклучување во општествените процеси. Процентот на млади кои ги користат овие механизми од постојниот Закон е исклучително низок, односно дури две третини од младите никогаш не биле консултирани од властите при креирањето на политики, ниту на локално ниту на централно ниво. Овие наоди, 4 години по донесувањето на Законот, отвараат прашања за неговата ефикасност и потребата од дополнително уредување на оваа област со особен акцент на различните потреби и предизвици на младите во зависност од местото на живеење од една страна и капацитетите на општините од друга страна.

Во членот 3 од Законот, параграф 3 „младинското учество“ е дефинирано како процес кој им овозможува на младите учество и заедничко носење на одлуки за политики и програми кои директно или индиректно го обликуваат животот на младите.

Оттаму, механизмите кои им се на располагање за директно вклучување во носењето политики и одлуки вклучуваат Национално советодавно тело за младински политики и Локални Младински Совети. Дополнително, Законот предвидува и сервиси за млади чија цел е да служат како линк меѓу специфичните младински потреби и носителите на одлуки, но и да ги спроведуваат донесените младински политики и програми на локално ниво.

Националното собрание на млади претставува тело на формите на младинско организирање кое врши избор на младински претставници во советодавното тело, креира приоритети и политики за застапување на младинските претставници и ја координира и следи нивната работа.

Националното советодавно тело за младински политики е тело за соработка помеѓу младински претставници и претставници на органите на државната управа кое има советодавна и надзорна улога при спроведувањето на младинските политики и активностите за млади. Советодавното тело се формира со одлука на Владата на Република Северна Македонија. Советодавно тело е составено од претставници именувани од органите на државната управа, но не повеќе од осум членови и девет младински претставници избрани од Националното собрание на млади, од кои еден е претседател. Членовите именувани од органите на државната управа имаат мандат од две години со право на уште еден избор. Младинските претставници избрани од претставничкото тело имаат мандат од две години со право на уште еден избор. Советодавно тело има деловник за работа. Административна, финансиска и логистичка поддршка за работата на советодавното тело обезбедува Владата на Република Северна Македонија.

Националното советодавно тело за младински политики:

- дава мислење и препораки за спроведување на прописите и младинските политики,
- дава мислење за Националната стратегија за млади и за акцискиот план за спроведување на Националната стратегија за млади,
- дава мислење за буџетските средства наменети за млади како и предлози, мислења и препораки за финансирањето на активности поврзани со млади,
- иницира разгледување на прашања за млади до Владата и Собранието на Република Северна Македонија,
- предлага воспоставување на механизми за оценување на младинското учество и остварување на младинските интереси во општествениот живот,
- објавува извештаи (тематски и периодични) за правата, можностите и потребите на младите во Република Северна Македонија,
- ги следи препораките на Европската Унија за млади и се застапува за подобрување на политиките за млади,
- организира настани и консултации за својата работа со младински организации и млади и врши други работи поврзани со младите и нивните интереси.

Можности за младите во Северна Македонија да влијаат врз одлуките на националната политика

Младински активизам и кампањи

Кампањите се една од најмоќните алатки за младите да влијаат врз политичките одлуки во Северна Македонија. Со текот на годините, неколку кампањи предводени од младите успеаја да го привлечат вниманието на критичните прашања и да ги притиснат креаторите на политиките да дејствуваат. Овие кампањи често се организирани од невладини организации (НВО), младински мрежи и неформални групи, кои ги мобилизираат младите околу причините како што се климатските промени, образовните реформи и човековите права.

а. Еколошки кампањи

Еколошкиот активизам кај младите значително порасна, а клучна улога имаат организациите предводени од младите како ****Go Green Macedonia****. Оваа организација е вклучена во кампањи кои се залагаат за политики за одржлив развој и за подигање на свеста за важноста на заштитата на животната средина. Младите учествуваа во протести, кампањи на социјалните медиуми и соработки со меѓународни еколошки движења како “Петоци за иднината”, повикувајќи ја владата да усвои поцврсти регулативи за животната средина и политики за зелена енергија.

Еден истакнат пример е кампањата против загадувањето на воздухот во Скопје, која долго време беше главна грижа за животната средина. Преку петиции, јавни демонстрации и напори за застапување, младите активисти побараа построги мерки за справување со загадувањето на воздухот, што доведе до некои промени во политиките, вклучително и поголеми инвестиции во зелената инфраструктура и подобрување на јавниот транспорт.

б. Кампањи за образовни реформи

Друга област каде што младинскиот активизам има значително влијание е образованието. Младите луѓе, особено студентите, организираа неколку кампањи барајќи подобрување на квалитетот на образованието и пристапот. “Студентскиот пленум”, движење од грасрут, се појави како одговор на реформите предложени од владата кои беа сфатени како рестриктивни и штетни за академската слобода. Преку протести и јавни кампањи, движењето успеа да запре некои од овие реформи, демонстрирајќи ја моќта на колективната акција за влијание врз националната политика.

Јавни расправи и консултации

Јавните расправи и консултациите за политики обезбедуваат поформален пат за младите да се вклучат со креаторите на политиките. Во Северна Македонија, овие процеси често се иницирани од владини тела или меѓународни организации кои работат во партнерство со локални институции. Иако младите луѓе можат да учествуваат во овие консултации, нивото на нивната вклученост зависи од неколку фактори, вклучувајќи го и прашањата што се работи и инклузивноста на процесот.

а. Националните младински совети

Националниот младински совет на Северна Македонија служи како примарно тело што ги претставува младите на национално ниво. Организира консултации и дава препораки за различни политики кои ги засегаат младите. Советот игра клучна улога во обезбедувањето дека младинските перспективи се инкорпорирани во дискусиите за политиките, особено за прашања како што се вработувањето, образованието и граѓанското учество.

Младите можат да учествуваат во овие консултации со тоа што ќе станат членови на Националниот младински совет или преку поврзани младински организации. Овие консултации обично вклучуваат работилници, дискусии во фокус групи и состаноци со креаторите на политиките, нудејќи платформа за младите да ги изразат своите грижи и да предложат решенија.

б. Локалните младински совети

На општинско ниво, Локалните младински совети обезбедуваат попристапен начин за младите да учествуваат во креирањето на локални политики. Овие совети се одговорни за

застапување на младинските интереси и за соработка со локалните власти за прашања поврзани со младите. Иако нивната ефективност варира во зависност од општините, некои локални младински совети беа инструментални во застапувањето за подобри младински услуги, како што се подобрените капацитети за рекреација и програмите за вработување млади.

На пример, Младинскиот совет Скопје беше вклучен во консултации со општинската власт за проекти за урбан развој, залагајќи се за повеќе простори погодни за младите и вклучување на младите во процесите на планирање на градот.

в. Консултации предводени од Владата

Покрај младинските совети, владата повремено организира консултации со граѓанското општество, вклучително и со младинските организации, за конкретни политички прашања. Овие консултации често се дел од пошироките напори за усогласување на националните политики со меѓународните стандарди, особено во контекст на аспирациите на Северна Македонија за членство во Европската Унија.

На пример, Процесот на интеграција во ЕУ отвори можности за младите луѓе да учествуваат во консултации поврзани со вработувањето на младите, образованието и дигиталната трансформација. Самата Национална стратегија за млади беше развиена преку консултативен процес кој вклучуваше придонес од млади луѓе и младински организации низ целата земја.

Млади и политичко учество

Покрај кампањите и консултациите, младите во Северна Македонија можат да влијаат и на политичките одлуки преку политичко учество. Иако одзивот на младите на гласачите е традиционално низок, неодамнешните напори на политичките партии и граѓанските организации имаа за цел да го зголемат ангажманот на младите во политичкиот процес.

а. Младински крила на политичките партии

Многу од политичките партии во Северна Македонија имаат формирано “младински крила”, кои обезбедуваат директен пат за младите луѓе да влијаат на партиските политики и, напротив, на одлуките на националните политики. Овие младински крила играат улога во мобилизирање на младите гласачи за време на изборите и застапување за прашања поврзани со младите во нивните партии.

Во последниве години, некои младински крила беа активно вклучени во обликувањето на партиските платформи за прашања како што се реформите во образованието, вработувањето и дигитализацијата. Сепак, нивното влијание врз поширокото партиско

одлучување останува ограничено, бидејќи високите партиски лидери обично имаат поголемо влијание врз клучните политички одлуки.

б. Младите на локални и национални избори

Учеството на младите на избори е уште еден критичен пат за влијание врз политичките одлуки. Додека бројот на млади кандидати кои се кандидираат за функција останува релативно низок, има случаи кога младите лидери биле успешно избрани на локални и национални позиции. Овие млади политичари често носат свежи перспективи на масата, застапувајќи за политики кои се однесуваат на специфичните потреби на младите луѓе.

Освен да се кандидираат за функцијата, младите луѓе можат да влијаат на изборите преку учество во кампањи за едукација на гласачите, волонтерство за политички кампањи или приклучување кон иницијативите на граѓанското општество кои ги следат изборните процеси. Овие активности обезбедуваат можности да се осигура дека младинските прашања се приоритетни на кандидатите и политичките партии.

Соработка со меѓународни организации

Меѓународните организации, како што се Обединетите нации (ОН), Европската унија (ЕУ) и разни невладини организации (НВО), одиграа значајна улога во промовирањето на младинското учество во креирањето политики во Северна Македонија. Преку програми како што се Еразмус+ на ЕУ, Младите во акција и Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП), на младите им се даваат платформи да се вклучат во дискусии за политики, да добијат обука за застапување и лидерство и учество во меѓународни размени.

а. Интеграција во ЕУ и вклучување на младите

Додека Северна Македонија го продолжува својот пат кон членство во ЕУ, младите имаат можности да учествуваат во “процесот на интеграција во ЕУ”, особено преку консултации за политики и платформи за дијалог организирани од институциите на ЕУ. Овие консултации се фокусираат на прашања како што се образованието, вработувањето и одржливоста на животната средина, кои се клучни приоритети за ЕУ.

Една таква иницијатива е “Младинскиот дијалог на ЕУ”, кој ги вклучува младите од земјите-членки на ЕУ и земјите кандидати во дискусии за прашања релевантни за нивната иднина. Преку овие дијалози, младите од Северна Македонија можат директно да придонесат во обликувањето на политиките на ЕУ кои ќе влијаат на процесот на пристапување на нивната земја.

б. Соработка со НВО

Бројни локални и меѓународни невладини организации работат на промовирање на младинското учество во креирањето политики во Северна Македонија. Организациите како Инова Лаб Битола, Младинскиот образовен форум (МОФ) и Младинската алијанса Крушево беа клучни во обезбедувањето можности за обука, менторство и застапување за младите луѓе. Овие организации често соработуваат со меѓународни партнери, како што се Националниот демократски институт (NDI), Британскиот совет и Фондацијата Отворено општество, за спроведување проекти насочени кон зајакнување на младинскиот ангажман во јавноста животот.

Преку овие соработки, младите луѓе можат да учествуваат во дијалози за политики, да посетуваат програми за обука за лидерство и да се стекнат со вештини за застапување и кампањи.

Предизвици за младинско учество

И покрај различните можности за младинско учество во креирањето политики, младите во Северна Македонија се соочуваат со неколку предизвици кои ја ограничуваат нивната способност ефективно да влијаат врз националните одлуки.

а. Ограничен пристап до носителите на одлуки

Една од основните бариери за учество на младите е недостатокот на директен пристап до носителите на одлуки. Додека постојат формални структури како што се Националниот и Локалниот младински совет, многу млади луѓе чувствуваат дека нивните гласови не се слушаат или сфатени сериозно од политичарите и владините претставници. Ова исклучување често води до фрустрација и исклучување од политичкиот процес.

б. Недостаток на свест и информации

Многу млади луѓе не се целосно свесни за можностите кои им се достапни за учество во креирањето политики. Ова делумно се должи на недостигот на дисеминација на информации и од владините институции и од граѓанските организации. Без соодветни информации, помала е веројатноста младите да се вклучат во јавни консултации или да учествуваат во кампањи кои би можеле да влијаат врз одлуките на политиките.

в. Социо-економски бариери

Социо-економските фактори исто така играат улога во ограничувањето на учеството на младите. Младите луѓе од обесправени средини, како што се оние кои живеат во руралните области или од маргинализираните заедници, често немаат ресурси или мрежи за поддршка потребни за вклучување во граѓански активности. Иницијативите за промовирање на младинското учество мора да бидат поинклузивни и достапни за сите сегменти од младата популација, вклучувајќи ги и оние со помалку можности.

4. Вклучување на младите во донесување на одлуки во Европската Унија

Постојат 3 главни институции вклучени во донесувањето одлуки во ЕУ: Европскиот парламент, претставувајќи ги граѓаните на ЕУ; Советот на Европската Унија, кој ги претставува владите на ЕУ; Европската комисија, застапувајќи ги севкупните интереси на ЕУ. Политиките на ЕУ обично се одлучуваат преку вообичаената законодавна процедура (порано позната како постапка на „соодлучување“). Ова е процес во кој трите главни институции се договараат за законодавството.

Подготовка на правото на ЕУ - Пред Комисијата да предложи нови иницијативи, таа го проценува потенцијалното економско, социјално и влијание врз животната средина што може да го имаат. Комисијата го прави тоа со подготовка на извештај наречен „проценка на влијанието“ кој ги поставува предностите и недостатоците на политичките опции. Проценката на влијанието вклучува придонес од невладини организации, национални власти и индустрија, како и експертски групи кои даваат совети за технички прашања. Поединци, бизниси и организации можат да дадат повратни информации преку јавни консултации (прашалници) на порталот „Кажи го твојот збор“ на Комисијата. Националните парламенти можат формално да ги изразат своите резерви ако мислат дека би било подобро да се занимаваат со некое прашање на национално, а не на ниво на ЕУ.

Преглед и усвојување - Откако Комисијата ќе го претстави својот предлог, и Парламентот и Советот го разгледуваат и можат да предложат амандмани. Вообичаено, Парламентот, Советот и Комисијата потоа се состануваат за да видат дали можат да се договорат за комплетен сет на амандмани. Доколку Комисијата не се согласи со какви било амандмани, Советот може да го отфрли приговорот само со едногласна одлука. Доколку Комисијата смета дека со измените прекумерно се менува предлогот, има право да го повлече предлогот. Доколку трите институции не се договорат за заеднички финален текст, се врши второ читање. Во текот на второто читање, Собранието и Советот можат да предложат дополнителни амандмани. Парламентот исто така може да го блокира предлогот доколку не може да се согласи со Советот. Доколку Собранието и Советот се договорат за амандманите, предлогот може да биде усвоен. Доколку не можат да се договорат, се формира комисија за помирување која ќе се обиде да најде решение. И Парламентот и Советот можат да го блокираат предлогот за време на последната фаза од второто читање. Предлогот се усвојува во закон кога Парламентот и Советот ќе се договорат за заеднички текст, а истиот се објавува во Службениот весник на ЕУ.

Стратегијата на ЕУ за млади 2019-2027 се заснова на Резолуцијата на Советот од 26 ноември 2018 година. Текстот предлага особено внимание да се посвети на следните точки: Поттикнување на учеството на младите во граѓанскиот и демократскиот живот; Поврзување на младите луѓе низ Европската унија и пошироко за да се поттикне доброволно ангажирање, мобилност за учење, солидарност и меѓукултурно разбирање; Поддршка за зајакнување на младите преку квалитет, иновации и препознавање на младинската работа.

Финансирање од ЕУ за програми за млади

Еразмус+ е програма на ЕУ за поддршка на образованието, обуката, младите и спортот. За периодот 2021-2027 година, 10,3% од буџетот на Еразмус+ – повеќе од 2,5 милијарди евра – е наменет за активности во областа на младите.

DiscoverEU стана интегрален дел од младинската група Еразмус+ во 2021 година. Оваа иницијатива им дава можност на 18-годишниците да патуваат низ Европа до еден месец. Ова им овозможува да ја откријат различноста и културното наследство на Европа и да се поврзат со луѓе од цела Европа.

Европски корпус на солидарност - Започна во октомври 2018 година, Европскиот корпус за солидарност е иницијатива која има за цел да им даде можност на младите на возраст од 18-35 години да учествуваат во солидарни активности во странство или во нивната земја преку волонтерство, стажирање или работа во низа области како што се здравствена заштита и заштита на животната средина. Европскиот солидарен корпус, познат до 2016 година како Европски волонтерски сервис, е меѓународна волонтерска програма на Европската комисија за младите луѓе да одат индивидуално или во тимови во друга земја, обично од една европска земја во друга, за да работат за непрофитни цели.

Други иницијативи на ЕУ

Засилена младинска гаранција - Создадена во 2013 година, Младинската гаранција е шема која гарантира дека младите ќе добијат квалитетна понуда за вработување, континуирано образование, стажирање или стажирање во рок од четири месеци откако ќе станат невработени или ќе го напуштат формалното образование. Со оглед на неговиот успех, шемата беше подобрена во 2020 година врз основа на Препораката на Советот насловена „Мост до работни места – зајакнување на младинската гаранција“.

Политики за заштита на децата - Договорот од Лисабон воведо цел за ЕУ да ги промовира правата на децата, додека Повелбата за основните права ја гарантира заштитата на правата на децата од институциите на ЕУ, како и од земјите-членки. На 15 февруари 2011 година, Комисијата усвои комуникација со наслов „Агенда на ЕУ за правата на детето“. Неговата цел е да ја потврди силната посветеност на сите институции на ЕУ и на сите земји-членки за промовирање, заштита и исполнување на правата на детето во сите релевантни

политики на ЕУ, како и подготвеноста да се преточи оваа посветеност во конкретни резултати. Во 2016 година, Парламентот и Советот усвоија Директива за процедурални заштитни мерки за децата кои се осомничени или обвинети лица во кривична постапка. Таа директива треба да обезбеди децата кои се осомничени или обвинети лица во кривичната постапка да можат да ги разберат и следат тие постапки и да го искористат своето право на правично судење. Исто така, треба да ги спречи децата од повторното дело и да ја поттикне нивната социјална интеграција.

Правата на детето и спречувањето на насилството врз децата, младите, жените и другите групи во ризик се исто така заштитени и промовирани во рамките на програмата Права и вредности (2021-2027).

На 24 март 2021 година, Комисијата усвои комуникација со наслов „Стратегија на ЕУ за правата на детето“. Сеопфатната амбиција на оваа стратегија е да се изгради најдобар можен живот за децата во ЕУ и ширум светот.

Младите и медиумите - Онлајн технологиите нудат одлична можност за децата и младите да имаат корист од дигиталното учење и да учествуваат во јавната дебата. Сепак, децата можат да бидат особено ранливи на модерната технологија. Директивата за аудиовизуелни медиумски услуги гарантира дека малолетниците се заштитени од содржина што може да ги оштети, без разлика дали се нудат од традиционалните радиодифузери или преку услуги на барање.

Европскиот младински портал е веб-страница која им помага на младите ширум Европа да се движат низ многуте можности што ги нуди ЕУ во различни области на интерес, како што се волонтирање, работа, учење, култура и креативност и многу други.

Европска недела на млади - На секои две години, Комисијата, заедно со Парламентот, ја организира Европската недела на млади, чија цел е и да ги прослави младинските активности во сите земји кои учествуваат во програмата Еразмус и да ги презентира различните можности за мобилност што им се нудат на младите луѓе во ЕУ.

Европска година на млади 2022 година - На 22 декември 2021 година, Парламентот и Советот ја усвоија Одлуката (ЕУ) 2021/2316 за Европска година на младите (2022). Општата цел беше да се зајакнат напорите на ЕУ, земјите-членки и регионалните и локалните власти, заедно со актерите од граѓанското општество, за зајакнување, чест, поддршка и ангажирање со младите луѓе, вклучувајќи ги и оние со помалку можности. Годината се одржа во контекст на последиците од пандемијата COVID-19, со цел да има долгорочно позитивно влијание за младите. ЕУ се обврза да обезбеди долгорочно наследство на придонесите и целите на Европската година на младите 2022 година. За да се исполни оваа цел, Комисијата ја објави „младинската проверка“ во јануари 2024 година. Оваа иницијатива ќе обезбеди дека влијанието на политиките врз млади луѓе систематски се зема предвид.

„Европската младинска престолнина“ е иницијатива создадена во 2009 година од Европскиот младински форум. Секоја година, еден европски град се избира за европска младинска престолнина и му се дава можност да се истакнат иновативните иницијативи што ги лансираат и за младите луѓе.

Натпреварот Youth4Regions е наменет за млади новинари заинтересирани за регионалната политика на ЕУ. Победниците на натпреварот можат да добијат обука за европски прашања и менторство од високи новинари, како и да имаат можност да учествуваат во прес-патувања во земјите-членки организирани од Комисијата.

Младински акционен план - На 4 октомври 2022 година, Комисијата и високиот претставник го објавија Младинскиот акционен план (2022-2027), кој има за цел да ги вклучи младите луѓе ширум светот во надворешната акција на ЕУ. На 28 ноември 2022 година, Советот ги усвои своите заклучоци за поддршка на вклученоста на младите луѓе ширум светот во креирањето политики преку зајакнување на нивното учество и ангажман на меѓународни форуми и распределба на потребните ресурси, со фокус на заштитата на активистите, зајакнувањето, здравјето и мобилноста.

Европски младински форум – неговата работа е фокусирана на она што е најважно за младите луѓе. Од напуштање на образованието и наоѓање квалитетна работа, до заштита на одржливоста на нашата планета и слушање на гласот на младите во европските демократии.

5. Алатки и ресурси за застапување

Неколку термини се користат за застапување кои се разликуваат од земја до земја, дури и кога две земји го користат истиот јазик. Во Мексико, може да се чуе изразот *defensa publica*, додека во соседната Гватемала да се користи терминот *incidencia*. Во некои јазици има двосмисленост помеѓу зборовите *abogacia* (шпански) и *advocacia* (португалски). Земјите на романски јазици нагласуваат дека терминот, кој на англиски јазик напишан *advocacy*, премногу тесно е поврзан со адвокати и правна одбрана. Сите овие зборови делат заеднички корен - *VOC* или *Вокс*, што значи глас. Во овој контекст, *ад-VOC-ACU* значи да се даде глас на група или население што е традиционално, без глас. Од ова произлегува дека "застапување" значи зборувам во име на друг, со цел да се надминат заедничките и општите проблеми на една заедница или една целна група. Во одредена смисла на поединецот застапување значи да се зборува за да се обезбеди да се слушне нашиот глас и да се споделат нашите искуства со другите со цел да се креираат одредени решенија.

Во решавањето на проблемите треба да бидат вклучени и другите луѓе кои живеат во нашата земја со кои заедно ќе придонесеме до позитивни промени. Застапување значи и да се превземе лидерство и да се влијае на другите. Застапувањето е посебно важно за

младите луѓе затоа што тие се гласот кој што најчесто не е слушна. Тоа не значи да се завземе позицијата на моќ од возрасните бидејќи некои од младите сеуште немаат ни право на глас на изборите. Или наједноставно кажано застапување е она што го правиме за да се обидеме да го добиеме она што сакаме да го поседуваме. Застапувањето е процес во кој се наоѓаат стратегии и цели со соодветно дизајнирани активности кои се насочени кон клучните засегнати страни и донесувачи на одлуки. Застапувањето секогаш е насочено кон влијанието на одредени политики, закони, регулативи, програми и одлуки донесени или воспоставени од страна на одредени власти или приватен сектор. Застапувањето секогаш вклучува времено ограничени кампањи или тековни акции превземени за одредена потреба со вклучени активности на национално, регионално или локално ниво. Една од заедничките дефиниции и разбирања за застапување е: „Сет од утврдени акции кои се насочени во поддршка на одредена кауза или потреба, акции кои влијаат на едни кои сакаат да изградат поддршка за одредена кауза/потреба, што пак генерира влијание на други од кои се бара да ја поддржат или обезбедат влијание за промена на легислативите кои се однесуваат на проблемот“. Во Македонија постојат повеќе кампањи за застапување кои имаат различни цели и задачи. Еве неколку од повеќето кои се со заеднички цели:

- Сензибилизација на јавноста или на донесувачите на одлуки за специфични проблеми или потреби
- Притисок или влијание врз донесувачите на одлуки за одредени решенија
- Промена на легислативи или работни процедури кои негативно се одразуваат на членовите на организацијата или на крајните корисници
- Обезбедување на решенија за одреден проблем кои се однесува на една целна група
- Потенцирање на проблем кој што има негативно влијание врз одредена група или генерално на граѓаните
- Обезбедување на одредено право

Многу неформално и формално организирани групи на млади луѓе работат на подобрување на квалитетот на животот во заедницата, како претставник на интересите на јавноста и создавање на трајни општествени промени, без оглед на тоа дали целта на подобрување на животните услови за лица со ниски приходи, спречување на загадувањето, создавање еднакви можности за жените, за градење на подобар школски систем или подобрување на животот на младите.

Истражувањата покажуваат дека три работи се потребни за да промени политика, ставови и програми: идентификување на проблемите, изнаоѓање на решенија и застапување. Иако дефинирањето на проблемите и изнаоѓањето на можни решенија долго време се користат

за промовирање на промени, потребата за системско дејствување преку јавно застапување е занемарена.

Во претходниот чекор во планирањето на кампањата на јавно застапување наведовме дека каналите за комуникација (форма или медиум) кои ги користиме за пренесување на порака се многу важни за пренесувањето на нашата порака и мораме да ги избереме оние кои се најделотворни за да допреме до публиката. Тоа можат да бидат: · Говори и презентации · Писма · Состаноци лице во лице · Плакати, флаери · ТВ, радио или билборд реклама · Потпишување на петиции · Јавни протести · Дебати · Соопштенија за јавноста · Конференција за медиуми · Политички форуми итн.

ПИШУВАЊЕ НА ПИСМА

Ако оцениме дека донесувачите на одлуки не се доволно информирани за темата која ја покренуваме, тогаш веројатно ќе се определиме по официјален пат да им испратиме индивидуално писмо. Тоа ни дава прилика јасно и аргументирано да го претставиме проблемот, последиците и што предлагаме да се направи по тоа прашање. Добро осмислено и педантно писмо може да го привлече нивното внимание ако препознаат дека сме вложиле многу труд да ги собереме информациите и да стапиме во контакт со нив. Ако имаме широка база на поддршка, а креаторот на политиките не е убеден дека прашањето кое го поттикнуваме е важно за голем број на граѓани, тогаш посоодветна тактика е повеќе луѓе истовремено да испратат писма на иста адреса.

ГОВОРИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ

Работата на припремата на говорот или презентацијата може да се подели во 10 чекори:

1. Дефинирање на целта на говорот или презентацијата.
2. Одредување на целна публика. Тука многу може да ни помогне направената анализа на целната публика и картата на моќ.
3. Познавање на темата за која што говориме.
4. Определување на интересот на публиката. (што сакаме да дознаат, научат и запаметат). Целта на говорот треба да содржи околу 25 зборови.
5. Кои се трите работи кои сакаме слушателите да ги запаметат. Секоја работа треба да ја поткрепиме со некој пример, приказна или анегдота која ќе створи слика и ќе остане во сеќавање на слушателите.
6. Врмување на содржината на презентацијата користејќи цитати, статистика, примери и други интересни информации.
7. Подготвување на воведен збор со кој ќе го привлечеме вниманието на публиката.

8. Подготвување на завршен збор кој ќе остане во сеќавање на слушателите. Тоа би можело да биде во која заедно повикуваме на акција, предвидуваме иднина, правиме декларација, се навраќаме на нашите воведни коментари и ја сумираме нашата основна цел.
9. Потребно е да обезбедиме информации за агендата на настанот. Дали ќе има и други говорници, кои сме по ред, дали ќе бидеме прв или последен говорник, дали ќе има панел говорници?
10. При планирање на говорот треба да го определиме времето за прашања и одговори. Колку од времето кое ни е определено сакаме да го оставиме за прашања и одговори. Во текот на говорот треба да се фокусираме најмногу на три пораки кои сакаме да ги пренесеме до публиката. Просечниот говор не треба да трае повеќе од 20 минути. Речениците треба да бидат што по кратки и по едноставни. Генерално гледајќи, нашиот говор не треба да биде подолг од седум, максимално десет печатени страни. Таканареченото „правило на палец“ вели: дванаесет редови од текстот треба да се кажат за една минута.

МЕДИУМИТЕ И ЈАВНОТО ЗАСТАПУВАЊЕ

Пишаните медиуми како што се весниците и магазините, како и електронските медиуми како што се телевизија, радио и интернет, можат да извршат големо влијание во заедницата. Ова влијание можеби е тешко точно да се измери но е сигурно дека медиумите презентираат многу прашања и внесуваат свежи информации кои влијаат во градењето на ставовите на јавноста. Моќта на медиумите е огромна, бидејќи тие претставуваат извонредно ефикасен начин на соопштување на пораките на пошироката јавност. Ако мудро се користат, медиумите можат нашата тема да ја стават на дневен ред и да извршат директно влијание или притисок на донесувачите на одлуки. Нашата стратегија треба да биде насочена кон користење на медиумите за обраќање кон пошироката публика како би ги промовирале барањата за позитивни промени. За успешно да го сработиме овај сегмент од јавното застапување, мораме да ги знаеме основните правила за застапување со помош на медиумите.

6. Можности за понатамошно учење

Во однос на можностите за учење, значаен фактор што влијае врз младите во Северна Македонија е достапноста на можностите за континуирано учење и развој. Многу млади лица бараат можности да стекнат нови вештини и компетенции во текот на својата кариера, а работодавачите што обезбедуваат такви можности честопати се поуспешни во привлекувањето и задржувањето на младите таленти.

Постојат многу начини како младите во Северна Македонија да стекнат можности за понатамошно учење. Во суштина можат да се разликуваат два начина на соработка: вмрежување и работа во коалиција.

ВМРЕЖУВАЊЕТО ни овозможува да развиеме мрежа од контакти и сојузници кои неформално можат да ни помогнат во нашата работа. Добрите контакти можат да го подигнат кредибилитетот на идејата за која се залагаме. Овие контакти можат да се остварат со други организации кои работат на истиот проблем, новинари, академски граѓани, клучни личности од областа на која што делуваме, луѓе вклучени во креирањето на политиките и ставовите, итн. Мрежата ја сочинуваат поединци или групи здружени во површно структурирана група. Мрежата ја карактеризира размената на информации и/или услуги. Мрежата од контакти исто така ни обезбедува постојан проток на информации за новите случувања што во голема мера ни заштедува драгоценото време и средства во фазата на истражување. Сојузниците можат да имаат повеќе знаења од нас и да не предупредат на претстојните поволни околности за вршење на влијание. Посекако, следејќи ја работата на другите организации ќе избегнеме и непотребно дуплирање на задачите. Многу контакти ќе воспоставиме природно со текот на секојдневните активности. Сепак, потребно е да се креираат и стратегии со кои ќе стекнеме симпатии кај поединци или групи за кои веруваме дека можат да бидат од витално значење. При развивањето на контактите треба да имаме на ум две клучни работи: · Луѓето мораат да имаат причина за разменување на информации со нас. Треба да ги убедиме во важноста на она што го работиме и безусловно да го поддржат. · Да не забораваме да им возвратиме на нашите сојузници на ист начин како што очекуваме тие да ни помагаат нас. Потоа можеме да очекуваме и тие да ни ја возвратат услугата.

КОАЛИЦИЈАТА е сојуз на повеќе организации и/или поединци кои имаат иста цел и ги здружуваат своите сили за со заедничко делување/влијание да решат одреден проблем. Внатре во коалицијата секоја организација/поединец го задржува своето автономно делување. Коалициите не се, ниту пак смеат да се гледаат како романтични парови, туку тие повеќе се бракови склопени од заеднички интерес.

РАЗМЕНА НА ЗНАЕЊА И ВЕШТИНИ – Различните групи имаат различни таленти, знаења и вештини. Заедно можат да се направат многу повеќе работи. Коалициите можат драматично да ги зголемат резултатите од нашата работа при застапувањето. Тие овозможуваат да креираме заеднички средства за акција и користат различни тактики за застапување. Коалициите исто така им покажуваат на нашите целни групи дека за темата е заинтересиран поширок сегмент од заедницата, со што даваат тежина на предметот на нашето застапување.

КАКО ДО УСПЕШНИ КОАЛИЦИИ?

- Коалицијата ќе делува поуспешно ако избегнеме претерана формализација на структурата.
- Ако ги почитуваме правилата и процедурите кои постојат внатре во коалицијата.
- Одлуките да ги донесуваме како група и равномерно да ги делегираме одговорностите. Постојано да разменуваме информации.

Негативни страни на коалициите

- Коалициите можат да значат големо трошење на време.
- Со нив е потребно да се управува и да се исполнуваат барањата за нивно одржување, како што е водењето на записници, организирање на состаноци и одржување на контакти со сите членови.
- Најспособните и најгласните групи можат да доминираат во коалицијата. Треба да се постигне компромис и да се усогласат различните гледишта.
- Не смееме да ги изгубиме од вид целите на коалицијата, бидејќи постои опасност со време коалицијата сама по себе да постане цел.
- На членовите на коалицијата треба да им се овозможи да работат на задачи кои водат кон постигнување на целите на коалицијата. Како да избереме вистинска тема за здружување?
- Треба да одбереме важен проблем кој ќе ги мотивира луѓето и ќе ги придвижи во заедничка акција. Сите и онака имаат доволно работа и не сакаат без потребно да си го трошат времето.
- Да го одредиме временскиот рок за акција и во што пократок период да се дојде до видливи резултати.
- Треба симболично да се претставуваат долгорочните цели на коалицијата.
- Да се градат врски за во идните заеднички односи и делувања.
- Да се охрабрат учесниците на коалицијата да совладаат нови вештини.
- Да и се обраќаме на пошироката публика и да испраќаме видливи пораки.
- Динамика на односите внатре во коалицијата. Коалициите се комплексни. Заедничките цели, желбата за заедничко делување, но и несогласувањата во преземањето на одредени чекори, најчесто се истовремено присутни во секоја коалиција и ја прават трајно динамична.

Карактеристики на успешната коалиција

Успешните коалиции не го губат својот фокус и при секој конфликт кој се јавува внатре во коалицијата се создаваат резултати. Успешните коалиции работат на едно одредено или на повеќе прашања, користат динамика и се ослободени од обидите за доминација. Успешните коалиции мораат да бидат рационални и да постават реални цели кои се

остварливи. Тие ги поставуваат и темелите за идните кампањи и ја вклучуваат пошироката јавност. Норми во коалицијата -основни правила за создавање на единство

РАЗБИРАЊЕ

1. Секој член на коалицијата треба да знае како останатите членови доаѓаат до одлуки и да ги разберат последиците од тој процес при работата во коалицијата
2. Да ја разјасниме поврзаноста и разновидноста што постои меѓу членовите на коалицијата НОРМИ
 1. Да ги прифатиме различните поделби на работите (задачите).
 2. Да собереме доволно информации пред да делуваме. Во повеќето случаи приказната има повеќе страни.
 3. Да се договориме меѓу себе за јазикот кој треба да го користиме при несогласувањата. Можеме да се сложуваме и без искривување на мотивите и вредностите на другите членови.
 4. Да го расчлениме она што сме го сработиле како поединечни организации и она што сме го сработиле како членови на коалицијата.
 5. Да не ги информираме медиумите за да ги објавиме несогласувањата внатре во коалицијата. Несогласувањата мора да се решаваат внатре во самата коалиција.
 6. Да го споделиме успехот со сите. Кога луѓето и организациите напорно работат, треба да бидат и наградени.

ПРОЦЕДУРИ

1. На самиот почеток од работата на коалицијата да појасниме како ќе се донесуваат одлуки. Да бидеме доследни на тој процес. Процедурите за донесување на одлуки треба да бидат јасни, на сите познати, прифатени од странана сите членови и применувани.
 2. Како ќе се организираат и водат состаноците од управниот одбор/собранието на коалицијата? Прашањата кои се однесуваат на овие процедури можат да предизвикаат конфликт, дури и кога постои добра воља кај сите. Најлесно се надминуваат со одредување на јасни темелни правила со кои членовите на коалицијата ќе се сложат.
 3. Однапред да ги подготвиме процедурите за решавање на ситуациите во кои се јавуваат или упорно постојат големи несогласувања.
 4. Под кои услови можат некои заклучни дискусии повторно да се отворат?

7. Студии на случај и успешни приказни

Процесот на одлучување за младински политики вклучува и други институции/министерства во С.Македонија како што се: Министерство за образование и наука, Министерство за труд и социјална политика, Агенцијата за вработување, Биро за развој на образованието, Национална агенција за европски образовни програми и мобилност, Локални самоуправи итн. Врз основа на донесениот Закон за младинско учество и младински политики, Законот предвидува формирање на Национално советодавно тело за младински политики, кое е дефинирано да има советодавна и надзорна улога во однос на младинските политики и активности за млади. Структурата на ова тело ќе биде составена од 9 претставници од младинскиот сектор, а најмногу 8 претставници од државните институции, врз основа на членовите од Законот.

Согласно одлука на Владата, Владата во јули 2021 година на оваа седница ја разгледа и усвои информацијата за формирање Национално советодавно тело за младински политики и ги задолжи Агенцијата за млади и спорт, Министерството за труд и социјална политик, Министерството за правда, Министерството за локална самоуправа, Министерството за култура, Министерството за образование и наука, Министерството за здравство и Министерството за финансии, до 30 јуни да назначат претставник во Националното советодавно тело за младински политики, 2021 година.

На локално ниво, Локалната самоуправа е одговорна за донесување одлуки. Донесувањето одлуки се заснова на постоење на локални младински стратегии (каде што се усвоени). Повеќето од локалните самоуправи ги интегрираа Локалните младински совети како советодавно тело во рамките на општините.

Согласно Законот за младинско учество и младински политики, сите општини во Северна Македонија се обврзани да основаат локални младински совети, како и да донесат Локална младинска стратегија во рок од една година од нејзиното донесување, но има одложувања во имплементацијата. Досега имаме формирано Локални младински совети во само 19 општини, што е 23% од вкупниот број општини во државата. Согласно Законот за младинско учество и младински политики, во член 16 се вели дека локални младински совети треба да се формираат во 81 општина, што е вкупниот број на општини на територијата на Северна Македонија.

По усвојувањето на Законот, Агенцијата за млади и спорт заедно со Мисијата на ОБСЕ во Скопје во јуни 2021 година објави Прирачник за локални младински совети, документ кој има за цел да го поддржи создавањето на локални младински совети, како и да ги информира општините и членовите на Советите кои се нивните улоги.

Структурниот дијалог е една од најсеопфатните и најкорисните европски практики за дијалог меѓу младите луѓе и носителите на одлуки за прашања од нивен интерес, како и за

зголемување на соработката меѓу младите и носителите на одлуки. За жал, во Република Северна Македонија сè уште нема национална работна група за структурен дијалог и нема јавно достапни информации дали и до кој степен младите во Северна Македонија го користат овој механизам.

По примерот на Европскиот парламент и другите западноевропски парламенти, Собранието на Република Северна Македонија формираше Клуб за младински прашања и политики. Клубот е неформално тело во Собранието на Република Северна Македонија, составено од членови на сите парламентарни партии чија цел е да го реализираат интересот на младите во Република Северна Македонија, во соработка со младински организации, неформални младински групи и младински крила на политичките партии.

Главни теми

Приоритетите поставени во Националната стратегија за млади 2023-2027 се усогласени со приоритетите дефинирани со Стратегијата на ЕУ за млади – Инвестирање и зајакнување.

Стратегијата ги отсликува погледите и приоритетите на младите за сегашноста и иднината на државата и се заснова на стратешката определба на Владата да работи со и за младите луѓе, настојувајќи да обезбеди услови во кои младите го достигнуваат својот целосен потенцијал. Стратегијата е стратешки документ кој произлегува од заложбите дефинирани со Законот за младинско учество и младински политики и претставува клучен механизам за промоција на младинските политики и препознавање на потребите на младите во земјата.

Следниве приоритети се вклучени во Националната стратегија за млади:

- Младинско учество
- Младински информации
- Младинска работа
- Образование
- Култура
- Здравје
- Поддршка за претприемништво и пред вработување
- Безбедност (насилство)

Сите наменети цели и мерки имаат за цел да обезбедат соодветна поддршка за сите ранливи групи млади луѓе и подобро препознавање на нивните специфични потреби. Во рамките на тематските области, сè е преведено и голем број хоризонтални теми и предизвици како што се: родова еднаквост, подобрување на животната средина, справување со кризи и шокови (како што е СОВИД-19) и дигитализација. За дефинирање на целите и мерките беа земени предвид политиките и принципите кои се врамени во Европската стратегија за млади 2019-2029 година како и во Целите за одржлив развој на Обединетите нации.

Националната агенција за млади

Агенцијата за млади и спорт е формирана во 2000 година. АМС е главниот јавен орган на национално ниво задолжен за младите. Тоа е владино тело со сопствен буџет и свои надлежности. Иако не е министерство, тоа е независна структура која не е под ни едно друго посебно владино министерство и директно одговара на премиерот. АМС има три одделенија:

Одделението за спорт,

Одделението за нормативни, правни и економски прашања, и

Одделението за млади.

Одделот за спорт ја надгледува организацијата на спортот, обезбедува законска усогласеност, ги поддржува спортските здруженија и развива системи за натпреварување. Олеснува посебни програми за талентирани студенти, ги следи спортските активности и придонесува за националната програма за развој на спортот. Дополнително, ги препознава врвните спортисти аматери, обезбедува здравствени стандарди во спортот, планира и следи финансирање, се вклучува во меѓународна соработка и води административна и техничка работа во рамките на Советот за спорт. Исто така, поддржува издавачки активности поврзани со спортот и врши анализи за развој на спортот.

Одделението за млади врши активности поврзани со сферите на интереси и потреби на младата популација во државата и препознавање на улогата на младите во развојот на Република Македонија, како позитивна движечка сила и промотор на новите вредности на општеството. и државата, придржувајќи се до Националната стратегија за млади која ги дефинира следните приоритети за делување на државните институции и младинските здруженија на граѓани: социјален развој и социјална интеграција на младите преку квалитетно формално и неформално образование; економски развој на младите преку младинско претприемништво; подобрување на квалитетот на животот на младите и активно учество на младите во јавниот живот и процесите на одлучување на национално и локално ниво.

8. ЗАКЛУЧОК

Учеството на младите во процесите на креирање политики во Северна Македонија е вградено во правната рамка на земјата преку Законот за младинско учество и младински политики, како и Националната стратегија за млади. Додека овие структури нудат формални патишта за ангажирање, практичните предизвици на ограничената свест, ресурсите и структурните бариери сè уште треба да се решат. Тековните напори на владата, граѓанското општество и младинските организации се од клучно значење за да се

осигура дека младите ги имаат потребните алатки и можности за значаен придонес во креирањето на националните политики и севкупниот развој на општеството.

Некои аналитичари тврдат дека младите луѓе се ослободуваат од „традиционалните“ форми на учество и наоѓаат „алтернативни“ или „иновативни“ форми за нивна замена. Ваквата појава се должи на зголемената политичка загриженост и доказите што укажуваат на тоа дека младите луѓе се оддалечуваат од воспоставените форми на демократско учество, како што се зголемената апстиненција од гласање и намалувањето на членството во политичките партии.

Активното граѓанство, вклученоста и придонесот на младите луѓе во растот на демократијата се зајакнуваат кога тие учествуваат во процесите на донесување одлуки, без разлика дали се политички, граѓански, или станува збор за нешто друго. Затоа, од клучно значење е да се поттикне оваа ангажираност и да се поддржи (позитивниот) став на младите со цел да се подобри нивната вклученост во создавањето на инклузивни и мирни заедници и да се влијае на одлуките во демократските процеси, без разлика дали се на национални, регионални или локални нивоа.

Иновативните пристапи за вклучување на младите се занимаваат со тоа како младите избираат да се вклучат, дали овие пристапи им дозволуваат да бидат претставени во одлучувањето и кои активности ја поддржуваат и зајакнуваат демократијата.

Можностите за младите во Северна Македонија да влијаат врз одлуките на националните политика се разновидни и се зголемуваат, но сепак остануваат значајни предизвици. Преку кампањи, јавни расправи, консултации за политики и политичко учество, младите имаат потенцијал да обликуваат политики кои влијаат на нивната иднина. Сепак, за овој потенцијал целосно да се реализира, постои потреба од поголем пристап до носителите на одлуки, поинклузивни механизми за учество и насочени напори за надминување на социо-економските бариери. Зајакнувањето на овие патишта ќе обезбеди гласовите на младите да се слушнат и тие да играат централна улога во обликувањето на иднината на Северна Македонија.

Funded by
the European Union

Контакт информации за понатамошни насоки.

- Закон за младинско учество и младински политики
<https://ams.gov.mk/legislation/zakon-za-mladinsko-uchestvo-i-mladinski-politiki-2019>
- Агенција за млади и спорт (<https://ams.gov.mk/>)
- Национален младински совет на Македонија (<https://nms.org.mk/>)
- Сојуз на младински работници (<https://smr.org.mk>)
- Младински Центар Битола (<https://mcb.mk/>)
- Како до поголема вклученост во одлучувањето во локалната самоуправа. УНДП, 2024 Проект: Зајакнување на улогата на младите во општина Битола

Автори на публикацијата:

Проф. Д-р Елизабета Тошева, ИНОВА ЛАБ Битола

Проф. д-р Лела Ивановска, ИНОВА ЛАБ Битола